Woensdag 6 September 1916. Tweede Jaarg. Nr 247 — Prijs : 6 Centiemen door geheel België

Het Vlaamsche Nieuws

Het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België. - Verschijnt 7 maal per week

ABONNEMENTSPRIJZEN:
Per maand ..... 1.75 Per 6 maanden ..... 10.—
Per 3 maanden ..... 5.— Per jaar ..... 18.—

AFGEVAARDIGDEN VAN DEN OPSTELRAAD:
Dr Aug. BORMS, Alb. VAN DEN BRANDE.
Met vaste medewerking van Dr A. JACOB
BUREELEN: ROODESTRAAT, 44, ANTWERPEN. Tel. 1900

AANKONDIGINGEN:
Tweede bladz., per regel... 2.50 Vierde bladz., per regel... 0.50
Derde bladz., id. 1.— Doodsbericht ..... 5.—
Voor alle annoncen, wende men zich ROODESTRAAT, 44

DE OORLOG

Voortzetting van het offensief der geallieerden. — De Franschen veroveren Chilly. — De opmarsch der centralen in de Dobroedscha. — De Bulgaren bezetten Dobric. — Luchtaanvallen. — De toestand in Griekenland.

Uit Griekenland

De anti-Venezilistische krant « Embros » geeft, volgens een telegram uit Athene aan het « Petit Journal », de Grieksche regeering in overweging te onderzoeken onder welke omstandigheden Griekenland er belang bij zou hebben, tusschenbeide te komen, om daardoor hen, die den koning Duitschgezindheid verwijten, te logenstraffen.

Alle anti-Venizelistische bladen vallen de « Hestia » aan, die wegens de ziekte van den koning de instelling van een regentschap heeft aanbevolen.

Vliegeraanvallen

Berlijn, 4 September. (Officieel.) — Duitsche zeevliegtuigen hebben gisteren de havenwerken, korenschuren en olietanks van Constantza (Roemenië, aan de kust van de Zwarte Zee), den Russischen kruiser « Lagul » en vier torpedojagers overvloedig met bommen bestookt. De goede uitwerking van het bombardement is waargenomen. Alle vliegtuigen zijn ondanks hevige beschieting teruggekeerd.

Duitschland en Zwitserland

Te Bern is Zaterdagmiddag de laatste vergadering tusschen de Duitsche en Zwitsersche onderhandelaars gehouden. De Duitsche afgevaardigden zijn vertrokken, om te Berlijn verslag te doen. Te Bern en te Berlijn moeten nog een aantal punten geregeld worden, zegt een officieele mededeeling van de Zwitsersche regeering. Als de twee regeeringen de overeenkomst bekrachtigd hebben, zullen er bijzonderheden over bekend gemaakt worden. « Men mag hopen, dat alle moeilijkheden van den laatsten tijd op bevredigende wijze geregeld zullen worden. Zwitserland zou dan voldoende van steenkolen en ijzer voorzien worden. De leveringen zijn reeds toegenomen. »

De Zeppelin-aanvallen op Engeland

Berlijn, 4 September. — Ter aanvulling van het officieel bericht over den aanval onzer marineluchtschepen op Engeland, in den nacht van 2/3 dezer, meldt Wolf : Van de vesting Londen zijn de City en het Noordelijke en Noordwestelijke deel der stad in een tijdsverloop van 4 uur overvloedig met bommen bestookt. Tal van branden en instortingen bewezen het slagen van den aanval.

Andere luchtschepen hebben in Norwich fabrieken en verdedigingswerken aangevallen. Er zijn hevige branden en ontploffingen waargenomen. Voorts zijn in Exford, Harwich, Boston en aan de Humber zoeklichten, batterijen en fabrieken met bommen bestrooid. Ook daar zijn talrijke branden gesticht.

In Yarmouth, waar de gasfabriek en het vliegstation het doel der aanvallen waren, is een batterij tot zwijgen gebracht. In Nottingham zijn militaire inrichtingen en fabrieken gebombardeerd. De gestichte branden waren nog op een afstand van 40 zeemijlen duidelijk te zien.

De luchtschepen zijn tijdens hun aanvallen, voornamelijk boven Londen, allerhevigst beschoten, zoowel door afweergeschut als door vliegers, die ter vervolging waren opgestegen. Ofschoon de luchtschepen door luchtraketten en zoeklichten beschenen werden — één luchtschip werd op een oogenblik door niet minder dan 18 zoeklichten beschenen — zijn alle aanvallen op hen mislukt.

Duikboot- en mijnoorlog

Londen, 4 September. — Het Fransche zeilschip « Général Archinard » is in den grond geboord.

Londen, 4 September. — De Noorsche stoomschepen « Gothhard » (1462 ton) en « Setesdal » zijn in den grond geboord.

Londen, 4 September. — Het Engelsche s.s. « Swift Wings » is in den grond geboord.

De « Swift Wings », 4465 ton bruto, gebouwd in 1911, behoorde aan de Wing S.S. Co. Ltd., te Londen.

Het in den grond geboorde Engelsche stoomschip « Mascotte », varende in geregelden dienst van Rotterdam op Leith, vertrok Zaterdagavond laat uit Rotterdam met 250 ton boter en margarine, benevens eenig stukgoed. Eenige Nederlanders maken deel uit van de bemanning. Ten kantore van de firma Boutmy en Co. is van het zinken van het schip nog geen bericht ontvangen.

De « Mascotte » is bruto 1097 ton en netto 624 ton groot en behoort toe aan de firma G. Gibson & Co. Ltd. te Leith, waar het schip in 1885 gebouwd is.

Van Fransche zijde

Athene, 4 September. — Uit alle hier ontvangen berichten blijkt, dat ondanks de verzekeringen van Duitsche zijde, de Bulgaren van plan zijn in Macedonië te blijven. Bulgaarsche officieren hebben aan de inwoners van Kastoria, die over het Grieksche bestuur klaagden, gezegd dat zij nu voorgoed van dat bestuur bevrijd zijn. De Bulgaarsche officieren zeggen aan hun eigen troepen dat de bezetting zal worden voortgezet tot de oude grenzen van Griekenland.

De Donau-conferentie

Boedapest, 4 September. — De plechtige opening van de Donau-conferentie heeft hier plaats gevonden in tegenwoordigheid van vertegenwoordigers der Hongaarsche en Oostenrijksche regeering, de burgemeesters van Weenen en Regensburg den geheimen regeeringsraad dr. Paasche van Berlijn en andere toonaangevende persoonlijkheden. Het hoofddoel der conferentie is de technische ontwikkeling en het intensieve gebruik van den Donauweg.

Die talrijke gasten, uit Duitschland, Oostenrijk, Bulgarije en Turkije gekomen, om deze conferentie bij te wonen, werden namens de stad Boedapest door burgemeester Stefan Barczi, den voorzitter der Donau-conferentie, begroet en vervolgens door baron Harkanyi, den minister van handel, namens de Hongaarsche regeering.

Hierna begonnen de beraadslagingen.

Varna gebombardeerd

Berlijn, 4 September. — Uit Kopenhagen wordt aan de « Lokal-Anzeiger » geseind, dat, volgens Fransche telegrammen uit Boekarest, Roemeensche schepen Varna gebombardeerd hebben en zich vervolgens terugtrokken, toen gemeld werd dat een Turksch eskader in aantocht was.

Iwanoff, de bevelhebber der Russische troepen in Roemenië, met vijf andere Russische officieren zijn te Boekarest aangekomen en door den koning in gehoor ontvangen.

De oogst in België

Berlijn, 4 September. — De « Landman », een te Brussel verschijnend dagblad, meldt dat de warmte der laatste weken voor de ontwikkeling van het graan zoo bevorderlijk is geweest, dat reeds thans, te midden van het binnenhalen, een oordeel over de voruitzichten van den oogst kan worden gevormd.

De over het algemeen goed binnengekomen gerst heeft bij gedeeltelijke dorsching een opbrengst aan koren geleverd die ten volle met het gemiddelde van het afgeloopen jaar overeenkomt. Een even goede, gedeeltelijk zelfs betere opbrengst schijnt thans de allerwegen uitgezaaide rogge te beloven. Van het stroo kan hetzelfde gezegd worden, behalve dat het in verscheiden districten te lijden heeft gehad van den regen. Een recordoogst levert de tarwe, die tot volle rijpheid is gekomen, terwijl haver dezelfde ontwikkeling toont. De opbrengst van de vroege aardappelen is goed. De hooilanden beloven een uitstekenden tweeden snit. De weide verschaft aan het melkvee en aan de jonge beesten gelijkmatig sappig en rijk voedsel.

(Zie vervolg tweede bladzijde).

Onze Groote Geïllustreerde

Letterkundige Prijskamp

Boerenvreugde

Ziehier nog een lied dat dagteekent van rond 1600 en dus meer dan drie eeuwen oud is.

Het leeft nog wel voort op den Vlaamschen buiten, doch slechts de eerste strophe kennen zij er.

Het heeft niet de waarde van 't liedeken van 't Oud Manneken dat zoo gaarne Rijnschen wijn dronk, maar we mogen de gelegenheid niet laten voorbijgaan het in zijn geheel eens over te drukken, vooral omdat het niet voorkomt in de Oud-Vlaamsche Liederen van Willems.

Pije of *pij* is een grove wollen stof, ook *trijp* genaamd. Het is soms ook het kleed zelf uit die stof vervaardigd, bijv. monnikspij. Een zeer oude uitdrukking, die verloren ging, is *op zijn pij krijgen* voor *slaag krijgen*.

BOERENVREUGDE

Wij, boeren en boerinnen,
Wij werken dag en nacht,
Wij ploegen en wij spinnen,
En zingen uiter macht :
Geef, lieve Heer, ons kost en kleer
Het Hemelrijk en dan niets meer.

Wij spitten en wij spaaien
Gheeele dagen lang ;
Wij zaaien en wij maaien ;
Wij werken bij den zang :
Geef, lieve Heer, enz.

Wij gaan met houten blokken,
En liefst nog zonder hoed ;
Wij gaan met pije zokken,
En zingen welgemoed :
Geef, lieve Heer, enz.

Wij eten zoete boter,
Melk is voor onzen dorst,
Dan zijn wij veel devoter,
En zingen uiter borst :
Geef, enz.

Wij dekken zelden tafel ;
Een stuksken uiter hand
Dat smaakt ons als een wafel,
Wij zingen langs den kant :
Geef, enz.

Wij gaan een pintje drinken,
Des Zondags na den noen ;
Wij dansen en wij klinken,
En zingen in het groen :
Geef, enz.

Gij edelen en rijken,
Wij zeggen het u vrij,
Wij willen u niet wijken,
Gij zingt niet half zoo blij :
Geef, enz.

DAGELIJKSCH NIEUWS

EEN STEM UIT ZUID-AFRIKA. — « De Vriend des Volks », van Bloemfontein, haalt het artikel van prof. Bodenstein in de « Toorts », « Wat Holland vir die Afrikaner kan doen », aan, en betuigt er in een hoofdartikel zijn instemming mee. Wat het blad dienaangaande zegt is merkwaardig, aangezien « De Vriend des Volks » tot de Zuid-Afrikaansche partij, de partij van Botha hoort.

Zoo schrijft het blad :

« Dis bievoorbeeld nie onbekend nie, hoe verskeie hollandse blaaie bij voorkeur enkel aanhaal wat een seksie van ons se woordvoerders debiteer en daardie uitings is daarop berekend om die stamverwante in Europa te laat denk, dat 'n deel van ons al geseg 't : weg taal en vaderlandsliefde en kom engelse kultuur.

» Dis verdrietelijk sulke verskijnsels, want ons 't algemeen, dat de intellektuele deel van die hollandse volk ten minste ontwikkeld genoeg en van genoegsame deursig moes wees om tijdelike verskijnsels van blijwende dinge te onderskei : om te weet, dat partijpolitieke verskil iets virbijgaande is, terwijl wat die volk als volk naar streef die saak is, wat ons stamverwante, die buitekant die geharrewar van ons klinlike tijdelike verskilletjies staan, naar moet kijk. »

En verder :

« Als 'n jong Hollander, wat energie en werkkrag besit ('n bietjie hersens is ook aan te beveel), met 'n kapitaal van 'n paar duisend pond hier kom, genoeg om grond te koop en daar 'n behoorlike boerderij op touw te sit, sal hij daar 'n sukses van maak en meteen sij bure — voorsoyer hulle miskien agterlik is — aänspoor om sij voorbeeld te volg. Nog beter sal wees, als 'n aantal Nederlanders saamspan en enigsins op grote skaal te werk gaan...

» Dis nou 'n bietjie voorbarig om al te openhartig te gesels, maar ons beaam dit niettemin uit die verte, dat ons landgenote in Europa trag om in Holland mense te beweeg om hierheen te emigreer en ons sal dit met hulle roerend eens wees, so hulle die werksaamheid later van tijd uitbrei tot buitekant die grense van Nederland en Vlaanderen. »

HET BOMMENWERPEN IN VLAANDEREN. — Men bericht dat te Zarren, bij Cortemarrck, het bommenwerpen door Fransche en Engelsche vliegers, in den nacht van 15 op 16 Augustus, drie slachtoffers gemaakt heeft, wier namen volgen : Lievin Derbank, landbouwer, oud 70 jaar ; Jozef Sanzier, kleermaker, 25 jaar, en Marie Dewilde, 35 jaar.

VEROORDEELING VAN HENRI VAN DEN BULCKE. — « Indépendance Belge » : Onze korrespondent uit den Haver deelt ons mede dat Henri Van den Bulcke, legatie-sekretaris, vervolgd wegens verduisteringen gepleegd ten nadeele van de Belgische Legatie in Parijs en van liefdadige werken, door de rechtbank van Ieperen veroordeeld is geworden tot verschillende straffen, in het geheel twee jaar gevangenis beloopende.

EEN AFSTAMMELING VAN KONING DAVID. — Een verslaggever van « Politiken » heeft te Kopenhagen een gesprek gehad met een afstammeling van koning David. Dat was Grigor Tirvan Bagration een Armenisch koopman, die voor zaken eenige dagen in de stad was. De verslaggever trof hem op het terras van Wivel's restaurant. Hij sprak vloeiend Duitsch.

Toen Tiglat-Pilezer, de Assyriër — zoo vertelde hij — aan Israel een einde had gemaakt, zond hij de inwoners naar het bergland tusschen Armenië en den Kaukasus. Daar werden zij spoedig de leiders van de omwonende stammen en Bagration's voorvaderen, de Bagratiden, bekleeden in Georgië de koninklijke waardigheid tot in de 18e eeuw, toen zij op de Russische tsaren werd overgedragen. De Bagratiden maken aanspraak op de afstamming van koning David, en velen hebben dan ook dien naam gevoerd. Het was een lid van dat geslacht, prins Bagration Imeritinsky, die het woord voerde voor de deputatie, die tijdens den tegenwoordigen oorlog grootvorst Nikolaas bij zijn komst op het Aziatisch gevechtsterrein welkom heette.

De verslaggever vroeg naar de Armeensche moorden, waaraan de Turken zich hebben schuldig gemaakt.

« Het is vrij bloedig toegegaan, » antwoordde Bagration, « maar gelukkig geloof ik, dat de geruchten wat overdreven zijn om er agitatie mee te drijven. »

Op de vraag, hoe hij dacht dat de toestand op den Balkan zich zou ontwikkelen, zei hij :

« Dat is moeilijk te zeggen, maar gij moogt niet buiten beschouwing laten, dat de entente in Bulgaren en Turken het beste soldatenmateriaal van de wereld tegenover zich heeft, en dan zijn ze nu ook nog onder Duitsche leiding. Voor het overige moet ge niet verwachten, dat ik op dien eindeloozen oorlog met denzelfden afschuw zal neerzien als in het algemeen de onzijdige Europeanen. **Bedenk, dat wij in Klein-Azië en op den Balkan sedert eeuwen aan moordpartijen gewend zijn. We hebben sterke zenuwen.** »

SUIKERKAARTEN IN RUIL VAN EIEREN. — Een vermakelijk staaltje van de vindingrijkheid door zekere Duitsche overheden tentoongesteld op diegenen tot rede te brengen die voedingsmiddelen achterhouden waarop de gemeenschap recht heeft is het volgende. De burgemeester van een provinciestad- je heeft de volgende bekendmaking uitgevaardigd :

« In weerwil van het herhaalde aandringen van de handelaars en de politie heeft een zeker gedeelte der bevolking, dat een groot aantal kippen bezit, nog geene of althans weinig eieren ten verkoop afgestaan. Bij de eerstkomende kaartenuitdeeling zullen de families, die geen gevolg zullen gegeven hebben aan deze laatste opvordering, en het voorgeschreven getal eieren niet zullen afgestaan hebben, geene suikerkaarten meer ontvangen. Degene die niets wil afstaan aan zijns gelijke, heeft het recht niet iets van ons te verwachten. »

Zouden onze bevoorradingskomiteiten, die zoo dikwijls machteloos staan tegenover de boeren die stukken van menschen doen betalen voor hunne eieren, boter, enz. ook niet eens dit gezonde kompensatiestelsel in toepassing kunnen brengen? Zulks zou misschien de hebzuchtige uitbuiters der stedenbevolkingen tot andere gevoelens brengen!

DE BELGISCHE HANDEL NA DEN OORLOG

Er is in den laatsten tijd op ekonomisch gebied veel gebeurd dat de aandacht van de Belgen moet gaande maken. In ons blad verschenen dan ook, te gepaster tijd, artikels over de Ekonomische Konferentie van Parijs, over het systeem der « Zwarte lijsten » dat vooral door Engeland en Frankrijk gehuldigd wordt, over de plannen om de middelrijken geheel en al na den oorlog uit den handel met de entente-mogendheden uit te sluiten, enz., enz. Nog kort geleden drukten wij desaangaande een merkwaardig artikel af van den passivist Frans Van Cauwelaërt, waarin de Vlaamschgezinde volksvertegenwoordiger toonde ten minste op die kwesties dan toch een helderen kijk te hebben.

In zaken van ekonomischen aard moet trouwens ieder handelen naar zijn eigen belangen die meer dan eens tegengesteld kunnen zijn, zelfs aan die van de beste vrienden en tijdelijke bondgenooten. De oorlogsbelangen van ons land kunnen op een zeker oogenblik dezelfde zijn als die van Engeland, Frankrijk, enz., maar op handels- en nijverheidsgebied zijn die landen in menig opzicht onze konkurrenten en dienen wij wel te overwegen of wij onze eigen stoffelijke belangen niet schaden wanneer wij de hunne trachten te dienen.

Het is eenieder bekend dat Viervoudig Verbond en Vierbond zich gereedmaken om elkander na den gewapenden oorlog een bitteren ekonomischen oorlog te leveren. Daaraan kunnen de neutralen niet meedoen zonder zich zelf schade toe te brengen ; zij wenschen dan ook niets liever dan er buiten te blijven en hun vrijheid van handelen te behouden. (Men denke aan het optreden der Amerikanen tegen de Zwarte Lijsten, — zie « V. N. » vorige nummers.) België moet, wat de « XXe Siècle » er ook moge over denken, opnieuw een neutraal land worden, en zich buiten een ekonomischen oorlog houden ; het zal trouwens reeds inspanning genoeg vergen om de ons toegebrachte schade op handels- en nijverheidsgebied gedeeltelijk te herstellen, zonder dat er nieuwe verwikkelingen met de buitenwereld bij noodig zijn.

In een boek, getiteld : « La Belgique Commerciale et Industrielle de Demain », gaat (de titel zegt het duidelijk genoeg) de schrijver Robert Billiard de gevolgen na die de oorlog op kommercieel en industrieel gebied voor België zal hebben en de fundamenteele veranderingen welke er voor ons land moeten uit voortspruiten. De heer Billiard kleeft de opinie aan dat Duitschland moet uitgeschakeld worden en wij onze blikken moeten richten naar Frankrijk. Hij zegt dat in de volgende kernachtige woorden :

« Le pays vers lequel nous devons tourner nos regards, c'est la France ! C'est de la France que doit venir le salut ! »

Nu, indien Frankrijk bevolkt, kapitaalskrachtig, ondernemingsgezind en vooral toegevend en tegemoetkomend genoeg is om het verlies van het Duitsch aandeel in het ekonomisch leven van België te vervangen, indien wij konden zeggen : « C'est de la France que nous vient le salut ! » dan was er in ons land voor de toekomstplannen van den heer Billiard wel iets te voelen, maar wij mogen onder den indruk van de oorlogsgebeurtenissen onze koelbloedigheid niet verliezen en vooral geen overhaaste radikale beslissingen nemen, die in staat zijn ons toekomstig ekonomisch leven te ondermijnen.

Wij moeten dus nagaan wat Frankrijk en Duitschland voor onzen handel, onze nijverheid, onzen landbouw beteekenen, of wij het Duitsche aandeel kunnen missen en of Frankrijk in dat opzicht Duitschland kan vervangen zonder onzen eventueelen voorspoed (van den vorigen kan geen spraak meer zijn) in gevaar te brengen.

Bovenstaande beschouwingen werden ons ingegeven door een verhandeling in het onlangs verschenen tijdschrift : « Der Belfried », nummer 1, getiteld : « De toekomstplannen van den heer Billiard, door Heinrich Waentig », gepubliceerd.

Het stuk is te uitgebreid om in zijn geheel in een dagblad opgenomen te worden. Wij willen echter onze lezers toelaten van de meest interessante deelen kennis te nemen :

De economische ontwikkeling van Duitschland en België, voor zoover die in hun wederzijdsche handelsstatistieken tot uiting komt, heeft zich gedurende de verloopen decenniën in dezelfde richting, ja bijna op dezelfde lijn bewogen. Zoo is ook de Belgische handel tijdens de laatste 35 jaar sterk aangegroeid, namelijk indien men de waarde ervan voor het jaar 1880 aan 100 gelijkstelt op 303 in het jaar 1913, ofschoon niet heelemaal in dezelfde mate als de Duitsche buitenlandsche handel voor denwelke onder dezelfde veronderstelling het cijfer van 1913 op 349 te bepalen is. Weliswaar mogen de in de officieele statistieken van de beide landen openbaar gemaakte getallen niet zonder meer met elkander vergeleken worden, omdat de berekeningsbasis verschilt, en o.a. in België een belangrijk deel van de transitowaren als voor eigen gebruik dienend geboekt wordt. Indien met de passende rectificatie van de betrokken waarde, die eerst van Belgische zijde beproefd en in haar werkelijk resultaat dan ook van Duitsche zijde erkend werd, rekening gehouden wordt, vertoont de handelsbedrijvigheid van de beide landen de volgende struktuur :

Goederen	Invoer Belg.	Invoer Dld.	Uitvoer Belg.	Uitvoer Dld.
Levende dieren	8.6	2.6	1.7	0.1
Voedingsmiddelen en dranken	20.2	24.9	6.2	10.1
Grondstoffen	32.7	44.6	17.2	14.9
Half-afgewerkte fabrikaten en weinig bewerkt materiaal	11.6	11.3	22.9	11.2
Afgew. fabrikaten	17.1	12.7	48.9	62.7
Goud en zilver	9.8	3.9	3.1	1.—
	100.—	100.—	100.—	100.—

Een vergelijking met de Duitsche cijfers toont, wat den invoer aangaat, een groote overeenkomst aan. Alleen is in Duitschland het percent van het *import* van grondstoffen iets hooger terwijl het *import* van afgewerkte fabrikaten wat lager uitvalt.

Een blik op de uitvoercijfers toont aan dat het zwaartepunt van de Belgische produktie nog steeds in het gebied van de afgewerkte fabrikaten ligt, alhoewel naar het oordeel van deskundigen en alleen reeds ten gevolge van den langen stand der vervoerkosten, in de toekomst voor de voortbrenging van zoogenaamde half-fabrikaten een groote vooruitgang mag worden tegemoet gezien.

Hoe vertoont zich echter de handelsverhouding van de twee landen onder elkander ? Het antwoord vindt men in de volgende tabel, die de uitslagen opgeeft van de officieele statistieken voor het jaar 1913 :

Goederen	Inv. uit Belg.	Uitv. naar Dld.	Uitv. naar Belg.	Inv. uit Dld.
Levende dieren	8.7	3.2	0.1	0.1
Voedingsmiddelen en dranken	6.5	10.3	8.3	9.7
Grondstoffen	18.6		25.9	
Half-afgewerkte fabrikaten en weinig bewerkt materiaal	35.6	66.8	15.3	44.4
Afgew. fabrikaten	25.3	19.7	50.3	45.0
Goud en zilver	5.3	0.0	0.1	0.8
	100.—	100.—	100.—	100.—

Aan bovenstaande cijfers knoopt de heer Waentig een reeks interessante beschouwingen vast, die wij hier niet alle kunnen weergeven. Wij bepalen er ons bij, ten einde de ruimte van een dagbladartikel niet al te zeer te overschrijden, zijn samenvattende conclusie over te schrijven, die aldus luidt :

Het ware onderscheid in het handelsverkeer van beide landen is te zoeken in het feit dat, afgezien van grondstoffen, voedingsmiddelen en vee, die zij (Duitschland en België) aan elkander in dezelfde verhouding leveren, *België aan Duitschland meer half-afgewerkte fabrikaten, Duitschland aan België geheel overwegend fabrikaten verkoopt.* Deze strekking, zooals we reeds hooger deden opmerken, zoo nog verscherpt kunnen worden, indien de toekomstige ontwikkeling huuner handelsbetrekkingen niet door een radikaal ingrijpen in een kunstmatige richting wordt gestuwd. Dat is echter juist het doel van stemmingspolitiekers zooals Billiard. Daarom moet de kwestie onderzocht worden welke gevolgen uit een dergelijke breuk voor het economische leven der twee aan elkander palende landen zouden ontstaan. Wat beteekent België als toevoer- en afzetgebied voor Duitschland, wat Duitschland voor België.

Een duidelijk beeld van de groote uitbreiding die onze handel met Duitschland, in de laatste jaren genomen had, geeft de volgende vergelijking :

België's uitvoer naar Duitschland :
In 1900 275,6 miljoen frank
In 1913 430,7 »
Invoer in België uit Duitschland :
In 1900 316,7 miljoen frank
In 1913 688,7 »

Die cijfers spreken voor zichzelf. Hier komt het er echter op aan de wederzijdsche verhoudingen te onderzoeken, den graad van afhankelijkheid der twee landen te doen uitkomen. Daarin komt de heer Waentig tot de volgende resultaten :

Aandeel in % uitgedrukt van België aan den Duitschen

	Invoer	Uitvoer
1880	6.8	5.4
1890	7.4	4.4
1900	3.6	5.6
1910	3.6	5.2
1911	3.5	5.1
1912	3.6	5.5
1913	3.2	5.5

Als leverancier aan Duitschland wordt België slechts door 7 landen overtroffen, als kooper slechts door zes ; een resultaat dat niet te onderschatten is.

Wij veronderstellen nu dat door allerlei kunstmatige middelen die betrekkingen afgebroken worden. Wie zou daar-

van de grootste schade ondervinden, wij of de Duitschers? Voor Duitschland zou dat een verlies zijn in den speciaalhandel van 430.7+688.7=*1119,4* millioen frank (zie de cijfers van 1913 in de hooger opgegeven vergelijkende tabel), d. i. voor den totalen speciaalhandel nauwelijks *4,3* % (van 20.866,8 miljoen mark), en zich verdeelen over een groot aantal kleine bedragen van gemakkelijk te vervangen goederen. Wat zou echter voor België het gevolg zijn van die radikale uitschakeling?

Het antwoord geeft de volgende, aan de hand van de opgaven der Belgische statistiek opgemaakte tabel:

Duitschlands aandeel in % aan den Belgischen

	Invoer	Uitvoer
1880	14.5	19.1
1890	10.9	18.9
1900	14.7	22.1
1910	13.5	25.9
1911	13.4	26.8
1912	14.2	25.5
1913	15.1	25.3

Die cijfers toonen aan dat Duitschland op het gebied van het Belgisch economisch leven een vooraanstaande rol speelt die niet te vergelijken is met het aandeel van België van zijn kant aan den Duitschen handel heeft (1). *Een stoornis in de Duitsch-Belgische handelsbetrekkingen zou voor België een verlies beteekenen van ruim een zevende gedeelte* (15.1 %) *van zijn invoer en meer dan een vierde* (25.3 %) *van zijn uitvoer. hetgeen (indien geen vergoeding van andere zijde in de plaats treedt. V.) een ramp zou zijn* — te meer daar de Duitsche invoer gedeeltelijk samengesteld is uit koopwaren die tengevolge hunner hoeveelheid (steenkolen en ijzer o.a.) of hunner soort (kleurstoffen en zouten) niet naar belieffe uit andere landen kunnen betrokken worden.

Toch is, zooals wij in de inleiding schreven, de mogelijkheid onder de oogen gezien, om die betrekkingen met Duitschland, na het sluiten van den vrede,, te doen ophouden en ze door andere te vervangen. Onze andere machtige nabuur, Frankrijk, moet ons, naar het oordeel van den heer Billiard in die taak behulpzaam zijn. Wij hebben, aan de hand van Waentig's studie over de kwestie, aangetoond welke reusachtige ommekeer dit in ons ekonomisch leven noodzakelijk maakt.

In een volgende beschouwing zullen wij weer met behulp van dezelfde studie, onderzoeken in hoeverre Frankrijk opgewassen en bereid is om ons dien ommekeer dragelijk te maken.

V.

1) Wij hebben hooger aangetoond welke rang ons land in den uit- en invoerhandel van Duitschland inneemt (7e en 8e plaats). Duitschland is onze belangrijkste kooper. in 1913 voor 946.4 millioen frank; als leverancier (met 761.8 millioen frank) wordt het slechts overtroffen door Frankrijk, en dan nog oogenschijnlijk, want onder het voor Frankrijk opgegeven cijfer, 1000.3 millioen frank, bevindt zich een invoer van edele metalen, goud en zilver, ten bedrage van 373.3 millioen frank (tegen 3.8 van Duitsche zijde), een bedrag dat eigenlijk niet in aanmerking mag genomen worden voor het ernstig beoordeelen der onderlinge handelsbetrekkingen.

Eene in-uitzicht-gestelde Verklaring

Terwijl wij, Vlamingen, met voldoening, met vreugde de manifesten lazen, verschenen in al de Vlaamsche bladen, en uitgaande van de hoogeschool-gediplomeerden; manifesten, die de aanstaande opening van de Gentsche universiteit begroeten; — vernamen we, uit eene mededeeling van de « N. R. C. » van Vrijdag l.l., dat de Belgische regeering zinnens is eene verklaring in zake Vlaamschen taalstrijd en Vlaamsch Recht af te leggen.

Waarom nu; — waarom niet vroeger? Het heeft der Regeering toch niet aan bewijzen ontbroken, die haar moesten doen begrijpen dat het voor de Vlamingen ernst was. Vermaningen werden haar niet gespaard en wijze raadgevingen heeft zij van langs meer dan ééne zijde ontvangen. Maanden en nog eens maanden heeft de Regeering gezwegen; en, eenmaal tot antwoord genoopt door het telegram van uit Bussum (11 Juli 1915) wist zij slechts te zeggen: « Zwijg, en houd er u niet mee bezig! » — terwijl heel haar verleden en heel de Belgische regeeringstraditie van af 1830 ten overvloede bewezen hebben hoe nooit in België het Vlaamsche belang is erkend geworden al hebben nog zoo dikwijls de Vlamingen getoond vóór alles goede staatsburgers te zijn. Het Bussumer-telegram werd dan ook, en terecht, aanzien als eene ontkenning van regeeringswege van het wezenlijk bestaand Vlaamsch belang. De Vlaamsche strijd werd er niet door onderbroken, werd integendeel met meer kracht dan ooit te voren doorgezet.

Wij kunnen thans vermoeden dat de in uitzicht gestelde regeeringsverklaring van hetzelfde gehalte zijn zal.

Laat ons niet vergeten dat de Regeering niet zoo heel lang nà het Bussumertelegram Dr René de Clercq en Dr Jacob afstelde, vóór ons en heel de wereld aantoonend dat zij weigerde het Vlaamsch Recht en het Vlaamsch belang in België te erkennen en daarom treffend wie zich als de verdedigers van het Vlaamsche Recht hadden doen kennen.

Mogelijk ook, en onder **den geweldigen drang van de huidige omstandigheden**, onder den **druk** van den **stoeren ernst van den Vlaamschen strijd**, onder den **invloed** van de al meer en **hooger stijgende ontevredenheid hier en achter de IJzer-linie**, zal de regeering van uit Havere eene verklaring afleggen die ons Vlaamsch Recht erkent; — maar dan mag het niet bij woorden blijven; dan moet zij bewijzen dat ze meent wat ze zegt. Dan impliceert de erkenning van het Vlaamsch Recht de wettiging van onzen strijd; dan moeten àl wie werden gebroken, wegr hersteld! De tijden zijn voorbij dat we ons met woorden laten paaien; bijzonderlijk van uit een kant, die ons nog de allereerste bewijzen geven moet dat hij 't waarlijk goed met ons meent, niet naar zijn inzicht, maar naar het onze, overtuigd als we zijn dat de regeeringen er zijn voor de volkeren en geenszins de volkeren voor de regeeringen.

Maar wij denken dat de regeering heelemaal verkeerde paden opgaat; wij zijn overtuigd dat de regeeringsverklaring met andere woorden hetzelfde bevatten zal als het beruchte telegram van 11 Juli **1915.**

We zijn benieuwd te weten wie de verklaringen afleggen zal,hoeveel waarde die verklaringen thans en LATER hebben kunnen en hoe ver die verklaringen voor *heel* de regeering BINDEND zullen zijn. En bij de *woorden* zijn de *daden* noodzakelijk.

GEO.

DE OORLOG

Officiëele Legerberichten

VAN DUITSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Berlijn, Dinsdag 5 September. — Officieel:

De groote veldslag aan de Somme duurt voort. Onze troepen zijn tusschen Le Forest en de Somme in een verbitterden strijd gewikkeld. Ten Zuiden van den stroom verdedigden zij zich tegen den op het 20-kilometer breede front van Barleux tot ten Zuiden van Chilly stormloopenden vijand. Het dorp Chilly is verloren gegaan. Rechts van de Maas zijn nieuwe aanvallen der Franschen tegen onze linie ten Oosten van Fleury en tegen de op 3 September aan de Souville-kloof veroverde stelling afgeslagen.

Russisch gevechtsterrein

Berlijn, Dinsdag 5 September — Officieel:

Front Gen. Veldm. Prins Leop. van Beieren:

De toestand is onveranderd.

Front Gen. Veldm. der Kavall. Aartshertog Karel:

Onder het leveren van hardnekkige gevechten hebben Duitsche bataljons den meermaals tot den tegenaanval overgaanden vijand ten Z.-O. van Brzezany opnieuw verdreven. De verbonden troepen hebben tijdens de beide laatste dagen 3 officieren, 259 man aan gevangenen aangebracht.

In de Karpathen ontsponnen zich op meerdere plaatsen kleine gevechten. Ten Z.-W. van Zabsc en van Schipoth wordt gevochten. Sterke Russische krachten zijn ten Z.-W. van Fundul-Muldovi bloedig afgeslagen.

Balkanfront

Duitsche en Bulgaarsche troepen namen stormenderhand de voorste versterkte stellingen van het bruggehoofd van Tutrakan. De stad Dobric is door de Bulgaren genomen. Bulgaarsche kavallerie verstrooide meermaals Roemeensche bataljons.

Duitsche marinevliegtuigen belegden Constanza evenals lichte Russische zeestrijdkrachten met bommen. Onze luchtschepen hebben Boekarest en de petroleum-werken met veel sukses gebombardeerd.

VAN OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Weenen, Maandag 4 September. — Officieel:

Front aartshertog Karel: De Russen hebben hun pogingen om den tegenstand der centralen in de Karpathen te breken, voortgezet. Overdag en 's nachts is het daar op tal van punten tot verbitterde gevechten gekomen. Alle stormloopen des vijands zijn door ons vuur of in kleine gevechten met de bajonet of handgranaten afgeslagen. Kleine plaatselijke successen, die de Russen ten Zuid-Westen van Fundul, Moldovi en in het gebied van den Tartarenpas bevochten, zijn hem door tegenaanvallen voor 't grootste deel weer afhandig gemaakt. De vijand heeft zware verliezen geleden.

Ook ten Zuid-Oosten van Brzezany heeft de vijand met zijn aanvallen, die hem op groote verliezen te staan kwamen, geen voordeelen behaald. Om een klein loopgraafgedeelte wordt nog gevochten.

Front Leopold van Beieren: Ten Noorden van Zborow en tusschen Swiniuchy en Skalwof in Wolhynië zijn opnieuw talrijke met sterke strijdkrachten ondernomen aanvallen van den vijand mislukt.

Balkanfront

Weenen, Maandag 4 September. — Officieel:

Ten Oosten van Vlora (Walona) is een voorwaartsche beweging van de Italianen afgeslagen. De vijand heeft naar den linkeroever van de Vogusa moeten terugtrekken. Al onze stellingen zijn weer in ons bezit.

Italiaansch gevechtsterrein

Weenen, Maandag 4 September. — Officieel:

Niets van belang.

Roemeensch gevechtsterrein

Weenen, Maandag 4 September. — Officieel:

Schermutselingen tusschen voorhoeden en geschutgevechten. De toestand is onveranderd.

VAN BULGAARSCHE ZIJDE

Balkanfront

Sofia, Dinsdag 5 September. — Officieel stafbericht van 3 September:

Aan het Macedonisch front geen verandering. Op heel de uitgestrektheid van het front, zwak wederzijdsch artillerieen machinegeweervuur. Tamelijk levendige bedrijvigheid heerschte ten Noorden van het Otrowo-meer en in het dal van de Moglenitza, waar eenige zwakke aanvallen door het artillerievuur werden teruggeslagen. De vijandelijke vloot beschoot de versterkte plaats ten Noorden van Kawalla, waarop tevens vijandelijke vliegtuigen bommen wierpen, evenals op de dorpen Starowo, Haznator en het station van Anguista. Verschillende inwoners, waaronder vrouwen en kinderen, worden gedood of gewond. In het Noorden overschreidden op 2 September onze legers de grens aan de Dobroedscha, waarbij ze vooruitgeschoven afdeelingen van den vijand krachtig achteruitdrukten. Onze legers rukten naar Koert Boenar op en maakten zich meester van dit punt na een beslissenden strijd, waarbij 165 soldaten en 2 officieren werden gevangen genomen. De vijand liet 100 doden en een groot aantal geweren en uitrustingsmateriaal achter. Een onzer afdeelingen bezette de stad Akkadinlar. De opmarsch wordt op heel het front voortgezet.

VAN FRANSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, Zondag 3 September. — Officieel:

De Engelschen en Franschen hebben ten Noorden van de Somme een overweldigenden aanval ondernomen en de Duitsche stellingen over een front van 6 Km. tusschen Maurepas en de rivier vermeesterd. Zij liepen den vijand onder den voet en namen de dorpen Le Forest en Clery en ook belangrijke loopgraven.

Een tegenaanval van de Duitschers zakte met zeer zware verliezen in elkaar. De vijand kon, ofschoon hij zeer sterk in getal was, den stormloop der geallieerden niet weerstaan, die alle doelen, die zij zich gesteld hadden, bereikten.

Wij vermeesterden ten Noorden van het dorp Le Forest alle Duitsche loopgraven langs den weg van Le Forest naar Combles tot aan de buitenwijken van deze laatste stad. Eveneens vermeesterden wij alle vijandelijke stellingen tusschen Le Forest en Clery en overschreden ook op tal van punten den weg tusschen deze twee plaatsen.

De Duitschers hebben bij Verdun onze stellingen bij Vaux en Chapitre hevig aangevallen. Zij werden herhaaldelijk teruggeslagen, maar kregen ten slotte voet in een uitspringend gedeelte van de stelling, waar de verwoede gevechten voortduren.

De Franschen vielen de Duitschers ten Oosten en ten Noordwesten van Fleury aan en namen verscheidene loopgraven en een gedeelte van den hoogterug die van Fleury naar Thiaumont loopt.

VAN ENGELSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Londen, Maandag 4 September. — Officieel:

Gisteren is tusschen Ancre en Somme buitengewoon hevig gevochten. Wij hebben de vijandelijke verdedigingswerken op een front van 3000 m. breedte en 800 m. diepte genomen.

In Ginchy, dat wij in zijn geheel hadden genomen, hebben wij weer terrein verloren, maar toch houden wij, ondanks hevige nachtelijke tegenaanvallen, een deel van het dorp bezet.

Er zijn reeds 800 krijgsgevangenen ingeleverd.

VAN RUSSISCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Petrograd, Maandag 4 September. — Officieel bericht van vanmiddag:

Ten Z.-O. van Baranowitsji heeft de vijand in de streek van de dorpen Darewo, Laboezy, Nagorna, Rostsjy en ten Zuiden van de hoeve Berezowka gisteren van middernacht tot 7 uur 's ochtends gasaanvallen gedaan. Over enkele vakken zijn tot viermaal wolken stikgas getrokken. Alle vijandelijke aanvallen, die op de gaswolken volgden, zijn met groote verliezen voor den vijand afgeslagen.

In de richting van Wladimir Wolinski duren de verbitterde gevechten in de streek van Chelvo Koetnitsa en van de boven-Sereth voort.

In de streek van Solotwina in de Karpathen hebben onze troepen een reeks hoogten vermeesterd en zijn in de richting van de Hongaarsche grens opgeschoten.

VAN ITALIAANSCHE ZIJDE

Italiaansch gevechtsterrein

Rome, Maandag 4 September. — Officieel:

In 't Fleimsdal (Avisio) heeft de vijand na versterkingen te hebben ontvangen, twee door hevig geschutvuur voorbereide aanvallen gedaan tegen onze stellingen op den Cauriol. De vijand, beide keeren door ons vuur gestuit, is vervolgens door een tegenaanval met de bajonet verstrooid door de dappere Alpenjagers van het Abbataljon-Vallebrenta, die hem zeer zware verliezen hebben toegebracht.

Op de rest van het front geschutgevechten. Onze artillerie heeft in het Drava-dal vijandelijke inrichtingen doeltreffend beschoten, de vijandelijke artillerie is vooral in de weer geweest aan de boven-But en bij Plava (midden-Isonzo).

Vijandelijke vliegtuigen hebben bommen geworpen op Ala en in het dal van de Vandi-beek (Cismon) en van de Misbeek (Cordevole). Geen slachtoffers, geen schade.

TELEGRAMMEN

Griekenland

Berlijn, 4 Septemebr. — Volgens de « Korrespondenz Norden » wacht men te Berlijn met spanning op beslissende berichten uit Athene. Het is niet meer aan twijfel onderhevig, dat die spoedig zullen komen, ofschoon de berichten van de Entente natuurlijk met de noodige voorzichtigheid moeten worden aanvaard. Voor het geval er een oorlogsverklaring zou volgen, zou zulks te Berlijn slechts smartelijk gevoeld worden als een teeken, dat het dappere Grieksche volk ten slotte tandenkarsend heeft moeten buigen voor de overmacht en voor de voortdurende geweldplegingen, om den volslagen nationalen ondergang te voorkomen. Op den algemeenen toestand zou het echter geen invloed hebben, aangezien men in het kamp der Middel-Europeesche mogendheden tegen verrassingen verzekerd is. Het geslaagde offensief der Bulgaren heeft aan het leger van Sarrail het terrein voor operaties ontnomen en de toestand in Griekenland is op militair en op politiek gebied zoo bedorven, dat het Grieksche leger er geen stootkracht door kan ontvangen. Op het oorlogsterrein zou een tegen zijn zin vechtend Grieksch leger waarschijnlijk eerder een rem, zoo niet veel erger voor de Entente worden.

UIT DUITSCHLAND

De hoofdbesturen der vrije vakvereenigingen en der sociaal-democratische partij in Duitschland hebben zich eenigen tijd geleden schr.ftelijk tot den Rijkskanselier gewend, om hun bezwaren tegen de regeling van het volksvoedingsvraagstuk kenbaar te maken. Hierop heeft de Rijkskanselier geantwoord in een brief, van 10 Augustus gedagteekend, welke door de vakvereenigingen openbaar is gemaakt. Het bekende standpunt der regeering — dat der regeling nog gebreken aankleven, die overwonnen moeten worden, dat misbruiken niet geheel te vermijden zijn, dat de prijzen nog tijdens den oorlog zoo laag mogelijk moeten worden gesteld — wordt er verdedigd. Enkele zinsneden verdienen intusschen de aandacht.

« Mijn streven — schrijft de Rijkskanselier — is ook met het oog op den overgang van den oorlogs- in den vredestoestand er op gericht de prijzen voor zooveel mogelijk levensmiddelen van lieverlede te verlagen. Er bestaan hier echter zeer groote natuurlijke bezwaren, die het onmogelijk maken op de prijzen van alle levensmiddelen door overheidsmaatregelen invloed te oefenen. De wetten der staathuiskunde blijken ook in den oorlog veelal sterker dan de staatsmacht en beletten, de voorziening in de behoefte, wat de eerste eisch is, overeen te brengen met lage prijzen. »

Aan het slot van zijn brief veroordeelt de Rijkskanselier met een enkel woord den z.g. oorlogswoeker, maar eindigt dan met te zeggen dat, welke gebreken en bezwaren er mogen zijn, de moeilijkheden ten slotte zijn te zoeken in de Engelsche blokkade-maatregelen.

« Het komt mij voor — aldus de steller — dat in de beschouwingen over de voedingsmoeilijkheden de Engelsche uithongeringsplannen tegenwoordig al te zeer op den achtergrond zijn getreden. Daardoor wordt de stemming der bevolking in een verkeerde richting geleid en het noodzakelijk overleg tusschen de verschillende bevolkingsgroepen omtrent de beste middelen om de voedingsbezwaren te overwinnen, bemoeilijkt. Ik zal mij tot dank verplicht achten wanneer de pers die voor uw invloed toegankelijk is er toe overgaat aan deze allereerste oorzaak van alle voedingsmoeilijkheden de haar toekomende aandacht te schenken: Dit behoorde te eerder te geschieden, daar men kan zeggen dat de tegen alle volkenrecht indruischende Engelsche oorlogvoering op ekonomisch gebied ten slotte even vruchteloos zal blijven als zij verwerpelijk is. Wel veroorzaakt zij moeilijkheden. Doch dank zij den goeden oogst van dit jaar kan het Duitsche volk met rustige zekerheid der overwinning en den vrede tegemoet zien. »

DE VERBINDENDE KRACHT VAN EEN VERBOND

Een nieuwe theorie aangaande de verbindende kracht van een verbond ontwikkelt de « Nation », naar aanleiding van Roemenië's verdragbreuk. « Er is, zegt het Engelsch blad, veel meer verbroken dan het langjarige geheime verdrag van bondgenootschap, dat Roemenië al sedert 1883 aan het gewezen drievoudige verbond had verbonden. » (Men weet, dat deze voorstelling met de werkelijkheid in strijd is: Roemenië verbond zich in 1883 niet aan het drievoudige, maar aan het tweevoudige verbond van Duitschland en Oostenrijk, waaraan zij dus nog was verbonden, en niet: verbonden was geweest.) « Wat inderdaad door Roemenië's handeling en die van Italië is verbroken, vervolgt de « Nation », is het denkbeeld, dat een modern volk in tijd van nood kan worden gebonden door onwelgevallige banden, die het nooit werkelijk heeft aanvaard. »

Het lijkt een gevaarlijke moderniteit, als volken, zoolang ze aan hun regeeringen de bevoegdheid laten om geheime afspraken en verdragen aan te gaan, zich het recht toeëigenen, die te verbreken, als het hun goed dunkt. Bovendien is het in het geval van Italië en Roemenië niet het volk, maar de regeering die het verdrag verbroken heeft. Als de regeering van Bratianu nu of vroeger had besloten, het verbond van Roemenië gestand te doen, dan zouden de Roemeniërs aan de zijde van de Centralen vechten, ook al was de meerderheid van het Roemeensche volk er niet op gesteld. En wie zal zeggen of de meerderheid van het volk niet de onzijdigheid boven den oorlog verkiest?

De « Nation » ziet intusschen, zegt de « Nieuwe Rotterd. Courant », door het deelnemen van Roemenië aan den oorlog het lot van de Oostenrijksch-Hongaarsche monarchie reeds beslist en gaat na, hoe de huid van den beer verdeeld zal worden. Daarbij komt het blad tot netelige vraagstukken.

Tot nog toe, redeneert het blad, was er eeuveel voor te zeggen, het nationaliteitsvraagstuk van de monarchie op te lossen door het een federale grondwet op te leggen als door het uiteen te laten vallen. Maar nu Roemenië zijn deel zal opeischen zoo goed als Italië en Servië, zal er van het rijk niet veel overblijven. Indien de diplomaten weer van oordeel zijn, dat, zoo de monarchie er niet was, het noodig zou zijn haar te scheppen, kon dat gebeuren door Hongarije en de vergroote Balkanstaten te vereenigen ter verdediging en voor het gemeenschappelijk gebruik van wegen en havens.

Maar geen regeling van de Balkankwesties is te dulden, gaat het blad voort, indien niet de rechten der nationaliteiten worden geëerbiedigd. Heeft Rusland er in toegestemd, Bessarabië aan Roemenië terug te geven? Of heeft het Roemenië beduid, dat het zich aan den anderen kant mag schadeloos stellen? Uit de proclamatie van den koning van Roemenië valt op te maken, dat dit laatste het geval is. Hij maakt voor Roemenië aanspraak op het land van de Theiss tot aan de Zwarte Zee. Is dit letterlijk op te vatten, dan zal het aantal Madzjaren, Serviërs en Duitschers, die onder vreemd Roemeensch gezag worden geplaatst, aanzienlijk dat van de « bevrijde » Roemenen overtreffen. In dat gebied toch vormen de Roemenen ongeveer 35 t. h. der geheele bevolking. Zoo iets, besluit het blad, verbonden aan de aanspraken van de Italianen op Dalmatië (waar de Italianen in de minderheid zijn) en die van Servië op Macedonië en Albanië (waar de Serviërs in de minderheid zijn) belooft weinig goeds voor den rasvrede in Oost-Europa na den oorlog.

Vaderlei

—— Het Amerikaansch gezantschap te Weenen heeft op verzoek der regeering te Boekarest de bescherming der Roemeensche onderdanen in O.-H. op zich genomen.

—— President Wilson heeft in zijn verkiezingsrede over Amerika's buitenlandsche politiek ook nog van den vrede gerept. De toekomstige vrede moet een gerechte en een duurzame zijn. Daartoe moten de Vereenigde Staten naar hun volle vermogen bijdragen. In den vervolge zal geen volk meer onzijdig kunnen blijven, wanneer er een verstoring van den wereldvrede wordt beoogd. Alle volken moeten zich vereenigen tot het scheppen van een gemeenschappelijke waarborg, dat aangelegenheden, die tot verstoring van den vrede zouden kunnen leiden, voor een wereld-gerechtshof worden gebracht.

—— Harvey, de correspondent van de « Westminster Gazette » te Kopenhagen, die eenige weken geleden met zijn vrouw, een geboren Deensche, in hechtenis was genomen op verdenking van verspieding ten nadeele van Denemarken en Duitschland, zal niet worden vervolgd. Het echtpaar is echter uit Denemarken gezet en naar Zweden gegaan.

—— Ballin, de directeur-generaal der Hamburg-Amerika-lijn, heeft aan Karl Wiegand, van de « New-York World », gezegd dat z. i. de oorlog nog één jaar kan duren. Hij gelooft dat Duitschland het 't langst kan uithouden. Den financieelen toestand van Duitschland na den oorlog ziet hij veel gunstiger in dan dien van Engeland. Het Duitsche volk zal zijn schulden grootendeels aan zichzelf schuldig zijn, Engeland voor een ontzaglijk deel aan Amerika. Duitschland's nieuwe oorlogskreet — zei Ballin — is: « Durchhalten, aushalten, Maulhaten ».

—— Mevrouw Connolly, de echtgenoote van een der doodgeschoten Iersche rebellen, wil naar Amerika, maar de Engelsche regeering laat haar niet gaan, ofschoon zij, volgens de Wayfarer in de « Nation », geen plan heeft op, noch geschiktheid voor het spelen van een politieke rol. Waarom doen we zooveel kleinigheden, vraagt hij, die den oorlog zoo luttel helpen winnen en zoo veel kwaad doen aan het zedelijk aanzien van het land?

Buitenland

UIT DENEMARKEN

De Deensche regeering bereidt den aanleg van visscherijhavens aan de Noordwestkust van Jutland voor. Een kommissie van onderzoek stelt den aanleg ven twee havens voor. Een daarvan zal bij Helshage in de nabijheid van den vuurtoren Hanstholm, de andere iets noordelijker bij Hirtshals aangelegd worden. De kosten voor de haven van Helshage bedragen 7 1/2 millioen gulden, voor de haven van Hirtshals 2,8 millioen gulden.

Door den aanleg der havens zou de Deensche zeevisscherij in staat zijn in grooten omvang aan de Noordzee-visscherij deel te nemen, hetgeen thans niet het geval is omdat er geen geschikte haven aan de Noordwestkust van Jutland aanwezig is. Van de 120 tot 180 millioen gulden, die de Noordzee-visscherij jaarlijks afwerpt, komen naar Denemarken slechts circa 22,400,000 gulden. De voorde Jutland ontworpen visscherijhavens, zullen daarin verandering brengen en de naastbijzijnde vischbanken van de Noordzee voor de Denen op gemakkelijker wijze toegankelijk maken en zich misschien ook tot handelshavens ontwikkelen. Geheel in het Zuiden van Jutlands westkust bezit Denemarken in Esbjerg reeds een belangrijke uitvoerhaven voor den Deenschen landbouw. Evenals Esbjerg zullen ook de havens bij Helshage en Hirtshals den geheelen winter door voor het verkeer toegankelijk zijn.

ELKUS

De « Juedische Rundschau » noemt Abraham J. Elkus, den opvolger van Henry Morgenthau als Amerikaansch gezant in Konstantinopel, een onafhankelijk democraat, die President Wilson bij diens verkiezingscampagne in 1912 krachtig gesteund heeft. Hij heeft veel werk van socialen aard verricht en heeft zich in het bijzonder zeer verdienstelijk gemaakt ten behoeve van de positie van de in fabrieken werkende vrouwen en kinderen. Van hem zijn afkomstig 35 voorstellen, die thans als « fabrieksgeboden » in de Vereenigde Staten bekend zijn en in vele staten als wetten gelden.

De heer Elkus heeft zoowel in de wereld der juristen als in de nationaal-economisch wetenschappelijke wereld een zeer goeden naam. De Lawrence-universiteit heeft hem het eere-doctoraat verleend.

Zijn benoeming tot opvolger van den heer Henry Morgenthau wordt door het Amerikaansch Jodendom met warmte begroet. De heer Elkus bemoeit zich veel met het Joodsche vraagstuk; ook heeft de Joodsche wetenschap zijn belangstelling.

DE AARDBEVING IN ITALIE

Naar de « Secolo » uit Rimini verneemt heeft het officieele onderzoek naar de schade, door de aardbeving in Italië veroorzaakt, uitgemaakt, dat in 21 gemeenten openbare en particuliere gebouwen zwaar beschadigd zijn en 21 dorpen geheel vernield.

In 7 gemeenten van de gemeente Forli heeft de commissie van onderzoek 8000 huizen bezichtigd en er 2000 van onbewoonbaar verklaard.

UIT DE VEREENIGDE STATEN

Londen, 4 September. — De Republikeinsche bladen keuren het optreden van den president in het spoorweggeschil af, daar het, volgens hen, een premie is op het verwekken van onrust door de arbeiders. Zij voorspellen dat zijn kansen voor het presidentschap er door zijn verminderd, maar de korrespondent van de « Times » te Washington meent, dat die kansen op het oogenblik veeleer verbeterd zijn.

Binnenland

UIT GENT

Verbrand. — Eene vrouw uit de Peterseliestraat werd, verleden Zaterdag, erg verbrand door een nieuwsoortige brandstof op hare stoof te gieten.

Bericht. — Het Provinciaal Hulp- en Voedingskomiteit brengt ter kennis van het publiek dat, buiten de bloem noodig voor de bevoorrading van brood, de volgende koopwaren op 4 September verdeeld werden onder de verschillende plaatselijke komiteiten van zijn gebied afhangende, om verkocht te worden tegen hieronder staande prijzen. Rijst, tegen fr. 0.66; meelsuiker, fr. 2.20; gruis, fr. 0.29.

Volksopbeuring. — Boekenwerk. — Door de Afdeeling Gent werden kisten boeken gezonden aan de krijgsgevangenenlagers te Göttingen, Celle, Lichtenhorst, Hameln, de Strafanstalt Rheinbach. — Deze boeken werden ontvangen uit Assenede, Hamme, Gent. De firma Van der Poorten te Gent zond een prachtig geschenk in boeken, waarvoor haar warme hulde gebracht werd. Moge haar voorbeeld door andere uitgevers gevolgd worden. Vanwege het publiek zijn boeken,

tijdschriften,muziek te allen tijde welkom in het lokaal van « Volksopbeuring », Nieuwbrugkaai, 22, Gent. In het Generaal-Goevernement zijn boeken te bezorgen aan het lokaal « Volksopbeuring », Katelijnevest, 2, Antwerpen.

Omgeworpen. — Zondag rond den middag werd Virginie De Potter, geboren te Audenaarde, 67 jaar oud, wonende Roode Koningstraat, in de Molenaarstraat omgeworpen door een hooiwagen der pompiers. De vrouw bekwam gelukkiglijk slechts lichte kneuzingen.

Been gebroken. — Het knaapje Burm Adolf, 5 jaar oud, wonende Ottergemschensteenweg, 300, te huis spelende, viel en werd het linkerbeen gebroken. Het kind werd ter verpleging naar het gasthuis gevoerd.

Val. — Zondagmorgen rond 10 1/2 u., is Maria Rasschaert, 71 jaar oud, wonende in het klooster te Oostacker, de trappen opklimmend der overgangsbrug aan de Dampoort, gevallen en werd aan het hoofd gekwetst. Dokter Vercautere verleende haar zijne zorgen.

SPORT. — Voetbal. — Tornooi Ganda F. C. — Racing Club C. tegen F. C. Vriendschap I. 3—2.

Andere matchen: Racing Club A tegen Ganda F. C. A, 3—2.

Racing C. B. tegen F. C. Eendracht I, 3-0.

Racing Club D tegen F. C. Voorwaarts I, 5-1.

Racing C. E. tegen F. C. Voorwaarts II. 2-1.

F. C. Eendracht II tegen F. C. Vriendschap II, 4-2.

F. C. Vriendschap IV tegen A. R. A. La Gantoise IV. 3-0.

F. C. Vriendschap tout petits II tegen F. C. Vriendschap tout petits I, 3 hand.-1.

Van onze Krijgsgevangenen uit Duitschland

Gansche bladen zouden wij kunnen vullen met de innigste bedankingen, met de diepste gevoelens van instemming met onze werkingen hier, en in elken brief lezen wij eene vurige aanmoediging voor onzen strijd hier geleverd. We kunnen dan ook niet weerstaan aan den drang om onze Vlaamschgezinde lezers te laten genieten en zich te overtuigen hoe den gemoedstoestand ginder verre in die kampen is. Bijv. elke brief uit Göttingen draagt eene krachtspreuk.

Godfried Rooms :

Maar, Vlaanderen vrij en groot,
Dàt willen w'of den dood!

Ja, elke ware Vlaamsche strijder moet op dezen oogenblik dien kreet als zijne leuze nemen! Dat hij dan ook overal weerklinke!

Gustaaf Bruggen stuurt zijne *Hulde aan de Vlaamsche strijders!*

Voort gaat het :

Het Vlaamsche heir staat immer pal!

Of :

Vliegt de Blauwvoet?
Storm op zee!

Ofwel :

Wij staan aan uwe zijde!

Verder :

« Ook in de Hannoversche Heide voelen wij ons meer dan ooit Vlaming, en later zal 't gevaarlijk zijn den Blauwvoet in zijne vlucht te willen belemmeren! »

En zoo gaat dat maar aldoor voort.

Onbetwistbaar aanmoedigend voor de strijders van het vaderland is het, de overtuiging te mogen opdoen hoe goed zij begrepen worden door onze Vlaamsche broeders in die afgelegen kampen. Dat zal het sterkste bewijs zijn hoe niemand onzer die broeders mag vergeten of verwaarloozen. Zij immers vormen een deel onzer hoop op de toekomst! Van hen moet en zal later eene onweerstaanbare macht uitgaan! Immers zij zijn gesterkt door het lijden, zij hebben alles voor het vaderland geofferd, maar ook zij zullen met hunne onverbiddelijke eischen terugkomen om een volledig vrij Vlaanderen in een vrij België! Zij willen geen verdrukten, geen verschoppelingen meer blijven; zij willen in Vlaanderen zooveel rechten, zooveel vrijheden hebben als de Walen in Wallonië. Ja, ook zij eischen dat enkel en alleen de Vlamingen in Vlaanderen de regeerders zijn!

Laat ons nu nog enkele onzer brave en dankbare broeders aan het woord.

Onze kranige Vlaamsche vriend Emiel Onbekent, die reeds zooveel bewijzen van solidariteit met ons streven gaf, schrijft ons :

Herrewijck-b/Lubeck, 29-6-16.

Zeer Geachte Heeren Weldoeners,

Ik weet bijna niet met wat, of beter met welke woorden mijn schrijven te beginnen, om U allen, Waarde Heeren, voor zooveel goedheid ten onzen opzichte, arme bannelingen, uit ganscher harte te bedanken!

Eerst en vooral heb ik gezorgd om die Goede en Waarde Heeren van Brussel te bedanken, en ik durf hopen dat zij van mijn schrijven zullen tevreden zijn.

Die lieve en aangename boeken zijn mij ten beste toegekomen den 10-6-16.

Hoe waren al mijne lieve lezers medebroeders tevreden! daar ik er hen nog niets over gezegd had, ik wilde hen eens verrassen! Zij zijn mij allen zeer dankbaar voor die moeite, maar U allen, Waarde Heeren, nog veel meer, voor die lieve welwillendheid!

Ik van mijn kant draag er goed zorg voor, om alles zoo goed mogelijk te bewaren, klein of groot mag niet langer in bezit gehouden worden dan 14 dagen, daar de lezer op den aanteekeningsboek zijnen naam moet schrijven nevens het bekomen boek.

Ik hoop wel, Waarde Heeren, dat er U in 't kort brieven of kaarten zullen toekomen van mijne beminde medebroeders.

Wat zou ik mij gelukkig achten, had ik maar in mijn armtierig dorp, dergelijke boekerij als deze, waarmede ik mijne lieve dorpgenoten zulke gelukkige winteravonden zou kunnen laten doorbrengen, waar die ongelukkigen niet eens wat te lezen krijgen!

Maar... hoeveel geld kost dat niet, waartoe ik, nederige werkman niet bestand ben, zelfs niet 10 zulke boeken aan te schaffen. Maar nu is het ons ook een overgroot geluk! Hier in onze ballingschap wat te lezen te krijgen, zulke schoone en prachtige verhalen, waarvan ik er ook vele nog niet eens gelezen had.

Het spijt mij grootelijks u niet meer te kunnen schrijven en u geen afbeeldingen daarvan te kunnen zenden, maar ik zal toch het mogelijke doen daarvoor! Eveneens ontvang ik nog steeds regelmatig uwe geëerde en lieve dagbladen, alsook uwe geëerde brieven die gij mij hebt gezonden en waarover wij ten zeerste tevreden zijn!!

Aanvaard allen, Geachte Heeren, die er aan medegeholpen hebben, om ons die boeken te verschaffen, onzen roep van ver: Leve lang!!

Hertelijk Dank!!!

Emiel ONBEKENT,
Barak 2/12.

Onze kranige vriend Van der Elst, die ons reeds zoo aanmoedigde :

Wetsehen, den 22 Juni 1916.

Geachte Heer R...,

Uwen brief van 25 Mei goed ontvangen. Dank voor de troostwoorden. Door zeer beperkte briefwisseling is het mij niet mogelijk, allen die ons lot helpen verzachten, te bedanken. Daar ik sedert lang het kamp van Diepholz heb moeten verlaten voor landarbeid, heb ik het werk der boekerij toevertrouwd aan eenen Vlaamschen vriend, Dhaese. Wees niet ongerust, het werk is in goede handen.

In dien kerel vloeit er ook echt Vlaamsch bloed en het werk zal voorzeker nut opleveren. Daar zeer vele Vlaamsche jongens in de dorpen verspreid zijn, zoudt U een goed werk verrichten met de boekhouders in de groote kampen te vragen boeken naar de onderafdeelingen der kampen te zenden, want het zijn zulke Vlamingen die nooit iets te lezen hebben, en ik verzeker U, ze snakken er naar als een visch naar water; zelfondervinding heeft het mij bewezen. De dagbladen ontvang ik regelmatig. Weest verzekerd, men maait, wat men zaait. Ge moet hier soms onze Vlamingen eens hooren, daar zit nog kruim achter, en later wanneer we allen terug in ons geliefd Vlaanderen zullen zijn, *twijfel niet*, maar de Blauwvoet zal vliegen, en hem in zijne vlucht stooten zou niet aangenaam zijn!! Alhoewel wij ons in de Hannoversche heide bevinden, verre van verwanten en vrienden, overgeleverd aan ons zelf, klopt er nog immer een Vlaamsch hert in die thans ruw geworden kerels. We weten het, de strijd zal hard zijn, maar Vlaamschen moed kan veel overwinnen!

Dus, Heer R..., kloeken moed in uwen rechtvaardigen strijd! Een Vlaamschen klauw van al mijne vrienden hier, alsook vele bedankingen vanwege *ware* Vlamingen!

Fr. VAN DER ELST,
Kaporaal 8e linie,
Kamp van Diepholz.

Van onzen vriend Adr. Van Sundert :

Munster, 22 Juni 1916.

Waarde Heer,

Den 10n dezer ontving ik uw geëerd schrijven van 25 Mei j.l. Groot was onze vreugde te vernemen dat er ook voor ons Vlaamsche boeken onderwege waren. Lang hebben we dan ook niet moeten wachten, verleden Zaterdag is ons de kist in goeden staat afgeleverd. Groot was onze begeestering, toen ik omringd van mijne Vlaamsche vrienden den inventaris onzer boeken maakte, en, in een oogwenk was onze kamer in een leeskabinet herschapen. Wij vormen hier geen groot kamp, maar slechts een « arbeitskommando » en tellen nauwelijks een 12-tal goede Vlamingen, maar daar ons kamp de « kommandantur » vormt eener groepeering « arbeitskommandos » zoo zal ik trachten de toelating te krijgen mij met de Vlamingen der andere kommandos in verbinding te stellen, om zoodoende meer uitbreiding aan ons werk te kunnen geven.

... In mijne kist vond ik de beeltenissen van Conscience, Benoit en Van Rijswijck. Wel er waren hier Vlamingen welke wel eens van Conscience gehoord hadden. Over Benoit hadden ze ook wel eens hooren klappen, maar wat hij eigenlijk geweest was, wisten ze niet en van onzen Van Rijswijck hadden ze nog nooit gehoord. Is het niet droevig! En dat zijn Vlamingen! Gelukkig geen Antwerpenaars. Hier ook nog een paar welke ons totaal vijandig zijn. Droeve schepselen die God weet waar een paar Fransche woorden opgeraapt hebbende, hunne taal te min, te nietig wanen. En toch neen! Die taal is immer dezelfde gebleven, schoon en edel! De taal van eenen Conscience, Van Rijswijck, Rodenbach en zoo vele andere! Zij zijn het die te min, te nietig geworden en hunne taal niet meer waardig zijn! Ook verdienen ze slechts onze verrachting en moeten we ze schuwen als rotte appelen. Dat zijn onze grootste vijanden en zij spannen al hunne krachten in om ons te bevechten. Maar wees gerust! « Het Vlaamsche heir staat immer pal! »

Nogmaals onzen besten dank en onze broederlijke groeten. In naam mijner vrienden.

Adr. VAN SUNDERT.
Munster-Lager.

Ja droevig, hartverscheurend is het te moeten vaststellen, dat Vlamingen met Belgisch onderwijs, hunne eigene groote mannen niet kennen! Zou er nog een beschaafd land wezen waar zulke wantoestanden heerschen? Is dat wederom geen ontegensprekelijk bewijs hoe België, steeds weigert aan Vlaanderen gelegenheid te geven zichzelf te leeren kennen? Wanneer vragen wij, Vlamingen, rekening over dat alles?

Dit zijn er slechts enkele uit de massa en wij hopen er aan onze lezers nog meer aan hun oordeel te kunnen onderwerpen. Dit echter zou reeds volstaan om den plicht van eenieder vast te stellen. En dat die plicht in daden moet omgezet worden willen wij dan ook bewijzen.

Het is voor niemand een geheim hoe treurig den staat van ontwikkeling bij het overgroot getal onzer jongens is, vooral bij diegenen der oudere klassen. Een enkel voorbeeld, sprekend voor alle andere : Begin 1916 waren in Lubeck 40 Vlaamsche krijgsgevangenen; op die 40 waren er... 33! totaal ongeletterd! Één enkel was bevoegd om de briefwisseling voor die 33 sukkelaars te doen, namelijk een nederig werkman, door en door Vlaamschgezind, die zich in nachtelijke uren in de lezing der werken van Hendrik Conscience ontwikkeld had, onze goede vriend Em. Onbekent!

Dàt zijn echte wantoestanden!

De meer ontwikkelden hebben echter hun plicht begrepen. Die kostbare tijd willen zij nuttig gebruiken en in vele voorname kampen hebben zij leergangen ingericht of wenschen er in te richten. Dat die leergangen gretig gevolgd worden hoeft geen betpog; maar... er is een groot gebrek aan benoodigdheden, leeren studieboeken. Daarom doen zij een allerdringendst beroep op leerlingen, leeraars, onderwijzers en allerlei schoolhoofden om hen al het mogelijke af te sturen. Immers hoevcel schoolboeken worden niet dikwijls tegen spotprijzen verkocht, en hoe zou nu elkeen niet een echt vaderlandsch werk kunnen doen met die aan onze krijgsgevangen broeders te schenken!

In Göttingen echter gaat men nog veel verder. Niet alleen de minder ontwikkelden, doch ook de studenten willen, in de maat van het mogelijke, die vreeselijke massa verloren tijd eenigszins inhalen. Zij hebben dan ook allerlei leergangen ingericht, en ziehier wat men daar nu onmisbaar noodig heeft : (We moeten er op wijzen dat alle leergangen gegeven worden met... Nederlandsch als voertaal! Dus daar hebben zij reeds den voorlooper der Vlaamsche Hoogeschool) :

Talen : Nederlandsch, Fransch, Duitsch, Engelsch (in lager, middelbaar en hooger) ; Italiaansch en Spaansch (lager). — Rekenkunde lager en hooger) ; boekhouden ; handelswetenschappen ; praktisch recht ; staathuishoudkunde ; landbouw ; tuinbouw ; snelschrift (Duployée (bij gebrek aan Nederlandsch. Zoo iemand ons Nederlandsche handboeken kan bezorgen, zal ook dit vak in het Nederlandsch gegeven worden) ; notenleer (lager en hooger); meetkunde ; aardrijkskunde ; gezondheidsleer ; geschiedenis, en leergang voor ongeletterden.

Vlaamsche kerkboeken zijn groot noodig!

Ge ziet, waarde lezers, hoeveel echt Vlaamsch vaderlandsch werk er nog te verrichten is en hoe ieder, van leeraar tot eenvoudig leerling, kan medewerken tot ontwikkeling en verheffing onzer dierbare broeders, die ook allen, bij hunne terugkomst, voor een harden levensstrijd zullen staan. Laat ons dus zorgen dat zij die lange dagen van verveling en heimwee nuttig kunnen doorbrengen. Dat is onze Vlaamsche, dat is onze vaderlandsche plicht!

Men kan alles bezorgen in Antwerpen: bij C. Rousseau, Schoenstraat, 33, Borgerhout, of bij hr Frans Van Laer, Juliaan Dillensstraat, 10; in Leuven : bij J. Vanderstukken, Naamsche Vest, 41, Heverlee ; in Brussel : Groeningerwacht, Vlaamsch Huis, Groote Markt ; en verder bij al de reeds opgegeven adressen van « Volksopbeuring ».

Wij rekenen dus ten stelligste op den steun van eenieder!

Intusschen moeten wij onzen oprechten dank sturen aan den hr. Van In, uitgever te Lier ; den heer Van Hoofstadt, voor zijne prachtige gift; den heer volksvertegenwoordiger Adelfons Hendrickx ; de hh. Simons, Marx Dries, Edward Stijnen, Goossens en Van Bulck.

HET KOMITEIT.

Stadsnieuws

Meldingsdagen. — Morgen, Donderdag 7 September moeten zij zich aanbieden, wier meldingskaart een nummer draagt, vervat **tusschen 3001 en 4000.** De kontroolvergaderingen hebben plaats van **9 tot 12 uur** (T.U.) op het Meldeamt, Handelsbeurs, Twaalf Maandenstraat.

Nationaal Komiteit voor Hulp en Voeding. — Dienstregeling over de eerste helft der maand September :

Woensdag 6 September, D, te beginnen met De M.

Donderdag 7 September, E, F, G, H, I.

Vrijdag 8 September, J, K, L, N.

Zaterdrag 9 Septemberr, M, P.

Maandag 11 September, R, S.

Dinsdag 12 September, O, Q, T, U, V, tot Van der H.

Woensdag 13 September, V, te beginnen met Van der I., tot Van U.

Donderdag 14 September, V, te beginnen met Van V., W, X, Y, Z.

Vrijdag 15 en Zaterdag 16 September, voor de personen die hunne rantsoenen in den loop der maand nog niet aankochten.

Voor de lijst der te bekomen waren en rantsoenen raadplege men onze vorige nummers.

In onze soeplokalen. — Wij ontvingen het volgend schrijven :

« Mag ik de aandacht inroepen van de heeren wien 't aangaat op 't feit dat honderden, mannen en vrouwen nog steeds ongedekt of onbeschut op straat hunne beurt moeten afwachten om soep te kunnen eten in de lokalen der Gerardstraat. Verandering ware spoedig te wenschen, want in regenvlagen als in 't begin der week, of bij koude Noordenwind, is het daar een ellendig wachten voor die menschen. Misschien leent de E. H. Pastoor van St-Joris er zich wel toe zijn portaal over de Louizastraat gedeeltelijk af te staan voor die ongelukkigen; misschien kon men wel een systeem uitvinden om die menschen op vastgestelden tijd te doen komen. Misschien zijn er ook nog wel meerdere eetplaatsen in te richten. Wat er ook van zij; zooals die menschen daar nu in weer en wind, temidden der straat moeten staan, is het absoluut niet langer aan te zien. »

Begin van brand. — Gisteren namiddag rond 2 ure ontstond er brand in den kelder van het huis n. 25 der Sentensteeg, bewoond door de echtelingen Verrijken-Noennickx. Het hout en de krollen hadden vuur gevat. De brand werd door de onmiddellijk ontboden brandweer geblusch t, die slechts enkele minuten moest werken. e oorzaak is onbekend. Men heeft een onderzoek ingesteld.

Diefstal. — In den nacht van eergisteren op gisteren werd uit het houten loodsje op het Noord-Schippersdok een telefoontoestel, oud model, door onbekende schelmen gestolen. Het toestel hoort toe aan het Syndikaat der Kempische Steenbakkerijen. De politie die aanstonds verwittigd werd, zoekt de daders ijverig op.

Ongeluk of zelfmoord? — Eergisteren nacht is een onbekende man van ongeveer 50 jaar, in het water van het Verbindingsdok gevallen of gesprongen, zonder dat iemand getuige was van het voorval. Enkele personen verklaren echter een plons te hebben gehoord en eenistonden later het lijk drijvende te hebben gezien. Het lijk werd opgevischt en naar het doodenhuis der Korte Dijkstraat overgebracht. Alle opzoekingen om de eenzelvigheid van den ongelukkige te weet te komen zijn totnogtoe vruchteloos gebleven.

Rijwieldiefstal. — Gisteren avond rond 8 ure drong een onbekend heerschap in het huis n. 25 der Handelslei binnen, waarvan de bewoners tijdelijk afwezig zijn. Een bewoner van een der aanpalende woningen zag den kerel het huis met drie rijwielen verlaten, waarop hij met volle borst « houdt den dief » begon te roepen. De schelm die zich verrast zag wierp echter op zeker oogenblik zijn buit voor de voeten zijner achtervolgers en slaagde erin zoodoende te ontsnappen. Men heeft een onderzoek ingesteld.

Vakteeken- en Schilderschool van St-Jan te Borgerhout. — Het bestuur der Vakteeken- en Schilderschool van St-Jan te Borgerhout heeft de eer het geacht publiek uit te noodigen de tentoonstelling der werken van het schooljaar 1915-16 te willen bezoeken, in het lokaal St-Jozefstraat, 13, op Zondagen 10 en 17 September 1916, telkens van 11 tot 6 uur (Torenuur).

De leergangen worden gegeven onder toezicht en volgens programma van den Staat en begrijpen: Sieraad-, hout- en marmerschildering, bouwkunde, ambachtsleergangen en voorbereidende klassen. Voor teekenen en schilderen : op Woensdag, Donderdag en Vrijdag; voor de rekenkunde : op Dinsdag en Zaterdag, telkens van 7 1/2 tot 9 1/2 uur (Torenuur). De heropening der klassen heeft plaats op 4 Oktober 1916. Het onderwijs is geheel kosteloos.

Inschrijvingen worden aanvaard tijdens de tentonstelling, en op 3 Oktober, van 6 tot 7 uur (Torenuur). Worden aangenomen alle ambachtslieden en jongelingen van goed gedrag, die den ouderdom van 14 jaar bereikt hebben.

Havennieuws. — Op 4 September liepen in onze haven 2 stoomschepen, 7 sleepbooten, 6 motorbooten en 43 lichters binnen, terwijl dien dag 2 stoomschepen, 4 sleepbooten, 1 motorboot en 35 lichters onze haven verlieten.

Het Paleis der Vrouw. — De zeer belangwekkende tentoonstelling van vrouwenhandarbeid, in de General Buildings, Meir, 14, is heden namiddag open, van 3 tot 8 Torenuur. De algemeene is slechts 15 centiem per persoon.

Een Laureatenfeest. — Het laureatenfeest dat de Oudleerlingenbond van School 7 op Zondag 17 September a.s. inricht, in de feestzaal Laurent, Anselmostraat, 67, ter eere van de leerlingen van Meisjesschool 5 en Jongensschool 7, belooft iets prachtigs te zullen wezen. Verleenen hunne medewerking : hr M. Verberckmoes, tenor; Mej. M. Gnetens, sopraan; de kinderen Dierckx; hr John Riessauw, humorist, en de tooneelafdeeling des Bonds onder de kundige leiding van hr Jos. Normane. Den laureaten zullen prachtige boekgeschenken aangeboden worden.

Een Vlaamsch Mannenkoor. — Het is dus een voltrokken feit : in de algemeene vergadering van gisteren avond van den Oudleerlingnebond van School 7 (Markgravelei) werd de stichting van eene afdeeling Vlaamsch Mannenkoor aangenomen. Met algemeene stemmen werd de hr Eugeen Lekens, wiens lof zeker niet meer te maken is, als leider gekozen. De leden of bijzondere zangers die zich zouden wenschen aan te sluiten, kunnen alle inlichtingen bkomn op het sekretariaat, Belegstraat, 67. We verwachten veel van deze nieuwe afdeeling van dezen wakkeren Schoolbond.

Rechterlijk Nieuws

Valsche naam

Eene zaak, die eenigszins in verband staat met eene andere, die wij destijds vermeld hebben wegens het belangrijke rechtspunt dat er aan te gronde lag, kwam voor de Antwerpsche Korrektioneele rechtbank.

Eene jonge dame uit het Luiksche, werd vroeger, n.l. eenige maanden geleden, zooals wij op dat tijdstip vermeldden, tot een vrij zachte gevangenisstraf veroordeeld, om zich in verschillende gestichten, kloosters enz., te hebben aangeboden als bloedverwante van een bekenden kerkvoogd, en als dusdanig herberging bekomen te hebben, wat in die omstandigheden als aftruggelarij werd aanschouwd.

Die juffer, welke zich elegant voordeed en een behaaglijk voorkomen had, maakte den rechter wijs dat zij in een opwelling van drift, hare familie ontvlucht was.

De voorzitter ried haar aan, naar huis weer te keeren en vrede te maken met hare huisgenooten.

In die hoop. zei de magistraat, was de rechtbank zeer genadig geweest.

De juffer beloofde zulks; doch thans zien we haar andermaal verschijnen, na nieuwe avonturen.

In het gevang had zij kennis gemaakt met eene andere juffer, en beiden hadden elkander trouwe vriendschap beloofd. Zij had zich later ten huize der moeder aangeboden.

Door deze wordt zij beticht zich een aantal voorwerpen te hebben doen terhandstellen onder een valschen naam. In dezelfde omstandigheid had zij ergens een apartement gehuurd en had een maand gewoond zonder betalen.

Die vriendin, waar er spraak van is, was die gehuwde 18-jarige, die veroordeeld werd om een somme 12000 fr., die haar echtgenoot voor rekening van zijnen baas was gaan ontvangen, te hebben uit zijnen jas gehaald. Zij werd vervolgd en pleitte dat zij niet kon verwezen worden, daar eene vrouw haren echtgenoot niet kon bestelen.

Doch het vonnis luidde dat het eigenlijk was ten nadeele van den baas, wien het geld bestemd was, dat de diefstal gebeurd was.

Dit ook hebben wij destijds lang en breed vermeld.

Advokaat Sulzberger verdedigde heden de juffer, en betoogde dat geen enkel bewijs van schuld wegens de zoogenaamde aftruggelarij bestond en dat, betreffende het dragen van een valschen naam, zulks op zich zelf geen misdrijf daarstelde, wanneer het niet gediend had om een misdrijf te plegen.

Dit laatste heeft de rechtbank niet beaamd, en zij veroordeelt de juffer tot 2 maal eene maand gevang.

Beursoverzicht

ANTWERPEN, 5 SEPTEMBER 1916

Antwerpen 2 1/2% 1887, 82 1/4; id. 2% 1903, 69 3/4; Brussel 2% 1905, 67 7/8; Gent 2% 1896, 63; Luik 2/ 1897, 63 1/4; Oostende, 57; Congoloten, 78 3/4; Annuiteit 3%, 78; Belgische rent 3%, 72; Cedulas 6%, 106 3/8; id. 6% L, 108 1/8; id. 7% H, 111; id. 5% K, 93 1/8; id. 5% A goud, 105 3/8; Argentijn 4 1/2 1888 Buitenl. schuld, 95 3/4; id. id., binnenl. schuld, 95 3/4; id. 4 1/2 1911, buitenl. schuld, 93 1/2; Brazilië 4% rescission, 73; id. 4% 1889, 73 1/4; id. 4% 1910, 72 1/4; id. 4 1/2% 1883-88, 79 3/8; id. 5% funding 1914, 98 3/8; Uruguay 3 1/2%, 74 1/4; Cedulas Uruguay 6%, 99 5/8; Rusland 5%,92 3/4; id. 4% Nicolas, 83; id. 4% 1880, 76 5/8; Japan 4%, 89 ;id. 5% IJzeren Sp. Yen, 106 3/8; Rumenië 5%, 85; id. 4 1/2%, 76; id. 4% 1894, 74 3/4; id. 4% 1890, 83; id. 4% 1908-10, 72; Kuala, 131 1/4; Sennah, 49; Galang-Besar, 3.85; Federated, 597 1/2; Grosnyi, gew. 2655; id. pref. 3005; Tanganyika, act., 71; id. obl., 190; Crédit Nat. Ind., gew. 269; id., pref. 274; Astra Romana, 1205; Banque Belge de Prêts fonc., obl., 480-482 1/2; Banque d'Anvers, 1495.

BRUSSEL, 4 SEPTEMBER 1916

Dnéprovienne, 3140; Kolomna, 547 1/2; Métall. Russo-Belge, 1900; pref. Nicolaieff, 517 1/2; Taganrog, 450; kap. Estampage du Donetz, 218 3/4; id. div., 466 1/4; Providence Russe, B 562 1/2, C 231 1/4; gew. Taretkoie, 450; genot Konstantinowka, 2562 1/2; kap. Verreries du Donetz, 344.

Belgische rent, 70 3/4-72 1/4; Schatkistbons, 101 1/8-101 3/4; Congo, 79 1/8; Gemeentekrediet 1916, 94 1/4; Vicinaux 2 1/2w, 100 1/8; Antwerpen 1903, 80 5/8; id. 1887, 82 7/8; Brussel 1905, 63; Zeevaart, 63 7/8; Gent 1898, 63 1/8; Luik 1905, 65 1/2; Schaarbeek 1897, 61.

Tramw. du Caire 5%, 490; Tramw. de Livourne 4%, 415; Tramw. Toscans 5%, 460; Hensies Pommeroeul, 500; Grosnyi 5%, 485; Banque de Bruxelles, 917 1/2; Banque d'Outre-Mer, 100 1/2; div. Brux.-Lille-Calais, 600; Grands-Lacs, 260; sticht. Barcelone, 1100; div. Bruxellois, 895; sticht. Espagne Electr., 1182 1/2.

Cockerill, oude 1217 1/2, nieuwe 1190 v.; Emailleries de Gosselies, 70 k.; Bernissart, 420; Concorde, 1435 v.; Willem Sophia, 590; kap. en div. Electr. de Nantes, 75 en 25; Lainière Barcelonaise, 460 k.; gew. Huileries d'Odessa, 110; id. sticht., 29; Comp. du Congo belge, 60; gew. Katanga, 2230; kap. Union Minière, 1250; Tanganyika, 71 3/4; Sucreries St-Jean, kap. 66, sticht. 73 1/2; Sucrerie Européenne, kap. 43, sticht. 37 1/2; pref. De Naeyer, 497 1/2 k.; Pétroles de Roumanie, 95; Rand Mines, 131 v.; Barcelone, 80 3/4-78 1/2; Lujar, 695; Rajah, 787 1/2.

LAATSTE UUR

FRANSCH LEGERBERICHT

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, Dinsdag 5 September. — Officieel :

Op het front der Somme, heeft het slechte weder, dat niet ophield heel den nacht de verrichtingen belemmerd. De Fransch troepen richten zich in op het veroverd terrein. Ten N. der rivier hebben de Duitschers, van uit het bosch van Anderlu een sterken tegenaanval gedaan tegen de Fransche -stellingen tusschen Combles en De Forest. Onder vuur genomen door de Fransche kanonnen en mitraljeuzen, zijn de aanvallende troepen verstrooid geworden en teruggevlucht naar de uitgangslinies na groote verliezen geleden te hebben. De Duitschers hebben hunne pogingen niet hernieuwd.

Ten Zuiden van de Somme hebben de Duitschers slechts op en punt van het front gepoogd te reageeren, ten Oosten van Belloy en Santerre, waar meerdere aanvallen werden teruggeslagen. De Duitschers hebben een honderdtal gevangenen in de handen der Franschen achtergelaten.

Op den rechter Maasoever was de nacht betrekkelijk kalm in den sektor van Fleury en Chenois. De Franschen hebben 50 nieuwe gevangenen genomen, waaronder 2 officieren. Een Duitsche aanval op een kleine redoute ten Z.-O. van het Werk van Thiaumont, mislukte volledig.

TURKSCH LEGERBERICHT

Turksche fronten

Konstantinopel, Dinsdag 5 September. — Van de verschillende fronten is geen nieuws over een noemenswaardige verandering ingetreden.

Portugeezen in Saloniki

Genève, 5 September. — De « Matin » vernoemt uit Athene : Het blad «Imbros» meldt dat een afdeeling Portugeesche artillerie in Saloniki ontscheept werd.

Slachtoffers van de duikbooten

Frankfort a/M., 5 September. — De « Frankfurter Zeitung » meldt uit Bern d.d. 4 September :

Volgens een berekening van het bureau « Veritas » te Parijs, beloopt het aantal der in Juni door oorlogsgebeurtenissen verloren gegane koopvaardijschepen 60, met een totale tonnemaat van 103.075 ton Vier vijfden van die verliezen komen voor rekening van de handelsvloten der geallieerden, namelijk 49 schepen met 81.609 ton. Italië had het meest van de vijandelijke duikbooten te lijden; het verloor 12 stoomschepen en 13 zeilschepen met circa 37.000 ton. De verliezen der Engelschen bedragen in Juni, volgens « Veritas », 13 stoomschepen met 28.399 ton.

BURGERLIJKE STAND VAN ANTWERPEN

OVERLIJDENS VAN 5 SEPTEMBER 1916

Mannelijk geslacht : C. Ots, fabriekwerker, 40 j., echtg. van V. Van Genechten, Namenstr. 3. — H. Bosschaert, ketelmaker, 35 j., echtg. van C. Junius, Kronenburgstr., 12. — J. Vanderstighelen, z. b., 74 j., wed. van C. Fret, echtg. van M. Kratly, Lindenstr., 1. — E. Van de Velde, meubelpolijster, 68 j., wed. van T. Van Kort, Steenbergstr., 19.

1 kind beneden de 7 jaar; 2 doodgeboren.

Vrouwelijk geslacht : M. Theunis, 59 j., echtg. van H. Jacobs, Kronenburgstr., 44. — M. Schonk, z. b., 78 j., wed. van G. Mertens, Wittestr., 92. — M. Michielsen, z. b., 94 j., wed. van J. Keurvels, Catharina Beersmansstr., 34. — C. Hendriks, z. b., 85 j., wed. van A. Donders, Hollandestr.

2 kinderen beneden de 7 jaar.

Overlijdens : Mann. gesl., 7; vrouw. gesl., 6. Totaal : 13.

Geboorten : Mann. gesl., 1; vrouw. gesl., 3. Totaal : 4.

SPORT

WINDHONDENRENNEN

Kynodroom Muggenberg

Uitslag der koersen van Dinsdag 5 Sept. :

1e koers : 1. Craganour; 2. Jim Corbette.
2e koers : 1. La Flèche; 2. Rag Picker.
3e koers : 1. Lightning II; 2. Princesse.
4e koers : 1. Gay Boy; 2. Tango.
5e koers : 1. Carlo; 2. Jan Breydel.
6e koers : 1. Rag Lady; 2. Carmencita.
7e koers : 1. Pieter De Coninck; 2. Duc d'Anvers.
8e koers : 1. Blanche; 2. Fleet Foot.
9e koers : 1. Princesse; 2. Lightning II.
10 koers : 1. Petit Rat; 2. Gay Boy.
11e koers : 1. Ray Lady; 2. El Ciclon.

Kampioenschap van België (1916)

De Belgische Kennle Club heeft de eer kenbaar te maken aan het publiek, aan zijne talrijke aangesloten maatschappijen en aan alle liefhebbers van het africhten van waak-, verdediging- en politiehonden, dat het Kampioenschap van België voor 1916, waarvan de inrichting is toevertrouwd geweest aan den Club van den praktischen Hond, van Brussel, en aan den Africhtingsclub van Molenbeek, zal plaats hebben op 23 en 24 September a.s., met de medewerking der aangesloten maatschappijen van het land in den Velodroom van Karreveld, te St-Jans-Molenbeek, denwelken welwillend kosteloos ter beschikking der inrichters werd gesteld.

Dit kampioenschap zal plaats hebben volgens de reglementen van den Belgischen Kennel Club en is geplaatst onder het beleid van het gemeentebestuur van St-Jans-Molenbeek, wiens diensten de ontvangst zulle nazien, dewelke bestemd is aan het Werk De Weezen van den Oorlog.

Voor inlichtingen, is men verzocht zich te wenden aan een der voorzitters der inrichtende Clubs : hr A. Smedts, Livournestraat, 96, te Brussel, en den hr Cam. Baeckelandt, Frère-Orbanstraat, 20, te St-Jans-Molenbeek.

Uit het Luiksche

(2 September)

Een cycloon in de Condroz. — Een hevige cycloon heeft Dinsdagavond over een gedeelte van de Condroz en Haspengouw gewoed en verwoestingen aangericht in de omstreken der stad Hoei, deze zelf, dank aan haar gunstige ligging, beschermd als zij is door de omringende heuvels, is gedeeltelijk aan de vernieling ontsnapt. Het onweer heeft zich tegen 7 uur 's avonds ontketend en weldra een in de streek ongekende hevigheid bereikt. Een storm, vergezeld van waterhoozen sloeg over de stad neer. De boomen, de beplantingen op de heuvelruggen werden meegesleurd. Een groot aantal fruitboomen werden van hun vruchten ontdaan. Op de Hooge-Sartho werd een dikke honderdjarige linde ontwortteld. In Antheit heeft het onweer het onweer het ergst huisgehouden. Een hoeve werd door den bliksem in brand gestoken, elderrs vernielde hij volkomen het mobilier rvan een bewoond huis. De dorpen Marchin, Ohey, Sorée, Haillot, Perwez, Filée hadden bijzonder erg te lijden. In het dorp Perwez stierrf een 81-jarige grijsaard van schrik toen hij het dak van zijn huis door den orkaan zag afgerukt als een stroohalm. In heel de streek is de schade onberekenbaar.

Uit Charleroi

(2 September)

De orkaan. — Een hevige storm is Dinsdagmorgen over de streek van Charleroi losgebroken, en gisteren is er een ware zondvloed op gevolgd. De door den wind veroorzaakte schade is nogal belangrijk, vooral op een strook van 1 kilometer ongeveer, gaande van het Zuid-West naar 't Noord-Oost. Er sloeg over zekere gedeelte van de kantons Châtelet en Fosses als 't ware een cycloon, welke olmen langs den weg naar Fosses ontwortelde, dakpannen en schaliën der huizen afrukte, talrijke schoorsteenen omverwierp, in een woord een orkaan welk een enorm verlies, zooniet een ramp was voor de kleine landbouwers, wier nog niet binnengehaalde oogst voor een groot deel vernield geworden is. In de stad werden er maar eenige daken licht beschadigd, wij waren gelukkig niet in de zone waar de meeste schade te betreuren valt. Dit onweer heeft zich overigens over het geheele land verspreid, maar tot nog toe werd er van doodelijke ongevallen nog geen melding gemaakt. Vandaag is het weer opgehelderd; laten wij hopen dat het zoo nog gedurende eenige weken zal blijven. Het is overigens te wenschen, dat wij een beetje zon krijgen voor de inschuring van de haver en den aardappeloogst, zoowel als voor de hoven en het rijpen van het fruit.

Korrektioneele rechtbank. — Gisteren is voor de plaatsvervangende korrektioneele rechtbank de zaak voor geweest van de koppelaarster Josephine Longuehaleine. Deze vrouw, beschuldigd minderjarigen tot ontucht verleid en de onteering van meisjes in de hand gewerkt te hebben, is tot 5 jaar gevangenisstraf, 10 jaar bijzonder toezicht veroordeeld.

De tombola voor de werken der kindsheid, ingericht onder het beschermheerschap van Mevr. Marcoviri-Dumont heeft een groot aantal prijzen vereenigd, onder dewelke er wonderschoone zijn. Deze prijzen zijn tentoongesteld in de lokalen van de Arbeids-Universiteit en men is nu bezig aan de klasseering ervan. De trekking zal den 25 September plaats vinden en te oordeelen naar het aantal der tot nu toe verkochte loten, kan men haar een groot sukses voorspellen, zoodat het Werk tot voeding der zwakke kinderen er een winst uit zal trekken, welke haar zal in staat stellen hare weldaden uit te breiden.

Duitsche Mededeeling

VERORDENING

betreffend het vervoederen van ongeroomde melk

Artikel 1. — Ongeroomde melk mag alleen aan kalveren opgevoederd worden, die niet meer dan 14 dagen oud zijn.

Voor het overige is het verboden ongeroomde melk als voeder voor dieren te gebruiken.

Art. 2. — Overtredingen worden gestraft met 8 dagen tot 6 maanden gevangenis en met 26 tot 500 frank boete, of met een van beide straffen.

Bevoegd tot oordeelvellen zijn de strafkamers der Belgische rechtbanken van In aanleg en, voor het kommandantuurgebied Maubeuge, de Fransche rechtbank dezer stad.

Brussel, den 28n Augustus 1916.

Der General-Gouverneur in Belgien,
Freiherr von Bissing,
Generaloberst.

Akten van Handelsmaatschappijen

neêrgelegd ter griffie der Handelsrechtbank van Antwerpen

Het blijkt uit eene onderhandsche akte in dato 29 Augustus 1916, dat de maatschappij in gezamenlijken naam « Staackmann, Horschitz & Co », te Antwerpen, gesticht den 19n December 1906, van af 30 Juni 1916 ontbonden is. De vereffening zal gedaan worden door de heeren Hermann Staackmann en Fritz Horschitz, gezamenlijk.

— Bij onderhandsche akte in dato 26 Augustus 1916, verklaart M. Carl Fischer, koopman, te Antwerpen, de gezamenlijke volmacht door hem verleend aan zijne zonen, de heeren Carl en Willy Fischer, den 20n Mei 1914, in te trekken.

Officieele lijst der gesneuvelde Officieren en Soldaten van het Belgisch leger

DERDE LIJST

(Vervolg)

1423. Bossiroy, Jos., korpor., vrijwill. genie, 5e legerdiv., gebor. te Anseremme 21-3-1897, wonende te Ittre, overl. 1-8-1915 te Forthem, begr. te Oeren, graf 2.

59817. Boucher, rmand, klas 1912, 9e lin. 3/2, gebor. te Bierges-lez-Wavre 25-6-1892, overl. 30-5-1915.

19709. Bouchet, Jos.-Leonard, klas 1901, 13e linie, gebor. te Nemen 25-6-1881, overl. 12-5-1915 te Alten-Grabow (Duitschland), aldaar begraven.

56437. Bouchez, Jan-Baptist, 1e linie, gebor. te La Bouverie 6-4-1889, overl. 14-6-1915 te Garlegem (Duitschland).

54075. Boucq, Albert, 10e linie 1/1, gebor. te Harchies 29-10-1886, overl. in het gasthuis nr. 82 te Avranges 19-4-1915.

(Wordt voortgezet.)

KONFITUUR (1e Kwaliteit)
TE KOOP
in emmers van 8, 13 en 17 kilos
In 't Groot —— In 't Klein
Zich wenden :
RIJNPOORTVEST, 2 1961

Sigaren
nog te verkrijgen aan de oude prijzen alle merken sigaren. Ook te koop groote stock, als monster gediend hebbende.
MECHELSCHESTRAAT, 22
BRUSSEL 1941

19, HOPLAND KOLLEGE
SPECIALE
Levende Talen
5 Frs.
per maand
2 lessen per week
INSTITUT RACHOR
Lge Nieuwstr., 10
(Beurs)
Bijzondere afdeeling voor Jongelieden en Jonge Juffers
STENO-DACTYLOGRAPHE
BOEKHOUDEN
LEVENDE TALEN
PREPAREZ-VOUS EN QUELQ. MOIS A L'EMPLOI DE COMPTABLE
STENO. DACTYLOGRAPHE
LANGUES VIVANTES
Inscriptions ch. jour.
Lge rue Neuve, 10
(Bourse) 140

MEVROUWEN!

Laat uwe Kostumen, Pelterijen, Peluchen, Mantels en Fluweelen Kleederen, Bloezen, Peignoirs, Pluimen, Handschoenen, Kinder kleedingstukken enz., wasschen of verwen in de Stoomverwerij
A. VAN WEEREN
93, Mech. Steenweg
Telef. 3093
Rouw extra fijn in 12 uren. Zeer lage prijzen. 1103

POSTZEGELS
Men koopt postzegels, Kapellelei, 19, te Berchem. Iedere dag van 1 tot 2 1/2 en van 7 tot 8 1/2 Torenuur.

VROUWEN
de remedie van Dokter CARLOS is, onfeilbaar tegen smarten, onregelmatige en moeilijke
MAANDSTONDEN
de doos 10 fr. 1/2 doos 5.50 fr.
— Besch. opzending tegen postbon —
VOLKSAPOTHEEK
126, Brederodestraat, 126
ANTWERPEN

EAU DE MELISSE
DES CARMES DE PUTEAUX
Het meest vermaarde van allen. Eenig steeds onfeilbaar geneesmiddel. Onovertreffbaar tegen Beroerten, Zwakten, pijnlijke Spijsverteringen, Hoofdpijn, Tandpijn, enz., enz.
DE FLESCH: FR. 1.25
Te verkrijgen in alle Apotheken van het Land
Laboratoires « Thiessen », 83, Ch. de Forest, Brussel

ZOUT Beste Kwaliteiten: Fijn-fijn, Half-fijn, Grof, ook geraffineerd
IN GOEDE WITTE KATOENZAKKEN
EN OF JUTEZAKKEN VAN 50 EN 75 KILOS
PRIJZEN EN STALEN OP AANVRAAG
Te bekomen bij de firman
Comptoir Maritime Anversois (S. A.)
25, JORDAENSKAAI, 25
1860

AUTOMOBIELEN RIJWIELEN
Toegelaten aankoop van
AUTOBANDEN
Oude Kaoetsjock
KOPER
Brons en Aluminium
Verkoop van occasie velobanden alle maten aan lage prijzen. — Groote keus.
Schrijven of zich wenden in vertrouwen: 7, Molenbergstr., Antwerpen. 1743

GEVRAAGD
goede agenten met bestaande klienteel voor den verkoop van kolen. Schr. A. B. 100, bur. blad. 1958

Plaatst uwe aankondigingen in « Het Vlaamsche Nieuws », het best ingelicht en meest verspreid dagblad van België.

WATERORGANEN BLAAS-NIEREN
De behandeling van Dokter CHARLUS geneest alle inflammatiën en ziekten der waterorganen, uitlooopingen, steen, lendenpijn, witte verliezen, troebele, brandende of pijnlijke waters
SPOEDIGE GENEZING
zelfs in de ergste gevallen
Prijs: 3.00 Frank
De waters der zieken zullen in ons laboratorium KOSTELOOS onderzocht worden.
VOLKSAPOTHEEK
126, Brederodestraat, 126
ANTWERPEN.

Bijzondere Treinen
voor Brussel, des Zondags rijdend
TENTOONSTELLING
VAN
Sociale Voorzorg
50 o/o Vermindering op den prijs der treinbiljetten
ANTWERPEN - BRUSSEL

8.57 's morgens	Antwerpen	▲ 12.21 's avonds	
9.36 —	Mechelen	11.41 —	
	Vilvoorden	11.27 —	
10.07 —	▼ Brussel-Noord.	11.10 —	

AAN DE VROUWEN
Voor smarten der
MAANDSTONDEN
is de beste en onfeilbaarste
REMEDIE
VAN
D' THOMSON
5 (vijf) frank de halve Remedie en 10 frank de kompleete
Apotheken: 15, rue des Croissades, Brussel; Breedenraedt, Charlottalei, 2, Antwerpen; De Moor, 33, Burgstraat, Gent.
1673

VOEDZAAM EN GEZOND
El Primero
15 CENTIEMEN HET PAKJE
Vraagt het uwen winkelier
1936

Koopen uw "MARNIX"
1, TERNINCKSTRAAT, 1
(hoek Kasteelpleinstraat)
Voor den verkoop van MEUBELEN, KUNSTVOORWERPEN, SCHILDERIJEN, enz., wende men zich tot de roepzaal « Marnix ».
Bestuurder: J. B. LAMBRECHTS
INKOOP, VERKOOP
VERWISSELING, SCHATTINGEN
Men geeft geld als voorschot 630

Kiekenhouders Voeder uwe Kiekens met geraspte beenderen, die gij zelf kunt raspen door de beenraspmachien. Geillustreerde catalogus gratis, 147, Chaussée de Mons, 147, BRUSSEL. 1871

VROEDVROUW Diploma van 1e klas in Frankrijk en in België
GEWEZEN ASSISTENT-ARTS
MATIGE PRIJZEN
14, MARTELAARSPLAATS, 14, BRUSSEL
Noordstatie, geeft uit in de Nieuwstraat 952

PENSIONATEN
voor
JUFVROUWEN en JONGE LIEDEN
VAN 6 TOT 18 JAAR
KASTEEL SPRUYTERSHOF
RANST-ANTWERPEN
Onder bestuur van M. en Mev. M. Slegten
Verzorgde opvoeding; voedsel in overvloed; heerlijke ligging in vollen buiten, omringd van bosschen, op 20 minuten van Antwerpen met den buurtstoomtram en op 3 minuten van den tramstilstand tot de instelling. 1742

Hespen, Spek
Gerookt vleesch, enz.
Specialiteit van worsten; alles aan zeer voordeeligen prijs, in de gekende Varkensbeenhouwerij der GEBROEDERS JANSSENS
De Hornestraat, 2/2, Antwerpen-Zuid
(nabij het Muzeum) 1081

Mengelwerk van « Het Vlaamsche Nieuws » 49

Zijn Doorluchtigheidje

door

Frits REUTER

De conrector stond zich over het voorhoofd te wrijven, alsof hij de moeilijkste plaats uit het Grieksch moest vertalen en er geen zin van wist te maken.

— Zeg mij eens, vroeg hij ten slotte, toen de constructie van zijn zin hem te ingewikkeld was, en wederom trok hij Doortje naar zich toe, nu naast zich op den stoel, vertel mij eens, heb ik er schuld aan, dat ge van mij weg wilt?

— Neen, zei Doortje en keek naar den grond.

— En kunt ge het mij niet zeggen?

— Neen, mijnheer, zei Doortje en keek hem smeekend aan, terwijl haar gelaat vuurrood werd, ik kan het onmogelijk zeggen.

Hm, bromde de conrector, stond van zijn stoel op en liep een paar maal, in zich zelf pratend, de kamer op en neer: Zij kan het niet zeggen, zegt ze, en daarom zal ik het zeggen, maar hoe? — Heer in den hemel! — En als zij nu eens niet wou? — Maar ik moet toch weten, waar ik aan toe ben.

En vastberaden ging hij weer zitten, sloeg zijn eene been over zijn andere, ging eenigszins achterover zitten, zooals hij op zijn katheder placht te doen en begon:

— Doortje Holz, al bij de oude Grieken en Romeinen, evenals bij de Joden, dat is te zeggen bij de oude Joden, ten tijde van David en Salomo, is het voorgekomen, dat de beroemdste mannen... — neen, dat gaat heelemaal niet, en dat begrijpt ge ook niet, ik moet het anders aanpakken. — Den Bijbel begrijpt ge, en daarin staat geschreven; het is niet goed, dat de mensch alleen zij, en dat slaat even goed op u als op mij, en wanneer ge nu bij me vandaan gaat, dan ben ik alleen en gij ook.

— Mijnheer, ik kan toch niet blijven, zei Doortje en wou opstaan.

— Doortje, zei de conrector en trok haar weer naar omlaag, wacht eerst tot ik heb uitgesproken. — Kijk, toen ik vandaag van Nieuw-Strelitz terugkwam, — o, ik had mij zoo kwaad gemaakt op die twee ellendige kerels, — maar dat vertel ik u later wel eens — en toen ik er zoo over liep te denken, hoe ge me in deze zaak ook weer ten goede hadt geraden, en wat ge toch voor een braaf en deugdzaam meisje zijt — neen, blijf zitten, Doortje, riep hij uit en sloeg zijn arm vast om haar heen en boog zich naar haar gelaat, toen dacht ik zoo bij mezelf, of ge wel mijn vrouw zoudt willen worden?

Doortje had haar hoofd achterover gebogen toen de conrector haar in 't gelaat keek; bij elk woord uit zijn mond week zij met haar gezicht verder van hem af en strekte haar beide handen voor haar uit, alsof haar iets vreeselijks moest gebeuren; toen hij had uitgesproken, sprong zij op, kruiste haar armen over de borst en met een doodsbleek gelaat zeide zij:

— Mijnheer, mijnheer, er is mij al zooveel verdriet en schande aangedaan! Mijnheer, dat heb ik niet aan u verdiend!

— Doortje! zei de conrector en vatte haar beid handen, die zij weder voor zich uitstrekte, alsof zij hem wilde afweren, in de zijne en drukte ze innig: Mijn lieve Doortje, ik meen het toch zoo goed met u.

— Neen, neen, riep ze en trok haar handen uit de zijne en drukte ze tegen haar oogen, waaruit de tranen haar langs het gelaat liepen, ik ben toch al zoo over de tong gegaan, en nu dit nog?

— Doortje, zei de conrector en richtte zich overeind, ben ik niet een eerlijk, verstandig man? Ben ik soms een jonge onbedachtzame losbol, die een braaf meisje voor den gek houdt? — Ik verlang u tot mijn wettige echtgenoote, ten minste, voegde hij er een beetje benauwd aan toe, als gij me hebben wilt.

Doortje liet haar handen zakken en keek hem aan met een uitdrukking van angst in haar oogen, alsof een schoon, vertroostend woord, dat hoopvol door haar leven had weerklonken, geen waarheid was geweest en nu een leugen bleek te zijn.

— Dat wilt ge niet, en dat kunt ge ook niet, zeide zij en wendde haar hoofd af.

Maar de conrector sloeg zijn arm om haar heen, trok haar op zijn knie, kuste haar en zeide:

— Ik wil en ik kan 't ook, maar wilt gij, Doortje? en hij kuste haar weder, wilt gij wel?

Zij liet haar hoofd tegen zijn borst rusten en wederom vroeg hij:

— Wilt gij, Doortje?

— Ja, ja, kwam het uit het diepst van haar zie, ze sprong op, ruskte zich los en stormde de kamer uit, de trap op naar haar provisiekamer, alsof de Furiën haar op de hielen zaten.

Zij grendelde de deur van binnen, wierp zich op de knieën en bad: « Leid ons niet in verzoeking! »

Ze wou bidden, ze wou danken, ze wou vurig danken, maar altijd weer vloog haar de gedachte door het hoofd, dat het niet waar zou zijn, dat zoo iets een onmogelijkheid zou wezen, dat zij moest ontwaken uit den droom, dien ze al zoo lang met haar hart en gevoel gedroomd had. — Zij... de vrouw van den conrector? — « Leid ons niet in verzoeking! »

Dat kon niet zijn, dat was niet mogelijk: ze had een gevoel alsof de geheele wereld om haar heen stond en haar uitlachte.

En toch! Hij had het haar immers zelf gezegd, en hij was immers braaf en oprecht, nooit was een lugen over zijn lippen gekomen, ze had altijd naar hem op moeten zien, alsof hij hoog boven haar stond, en nu had hij de handen naar haar uitgestrekt om haar tot zich op te heffen, en zij zou deel hebben aan alles wat hij was en wat hij had!

Zij kon het niet gelooven, zij kon het niet begrijpen. En toch moest ze het gelooven, want zij hoorde hem beneden in de gang op en neer gaan en viool spelen: allerlei vroolijke stukjes. — En wie, die met leugen en bedrog omgaat, kan vroolijke stukjes spelen?

Ja, zij moest het gelooven, en de tranen stroomden haar uit de oogen, en uit het diepst van haar ziel bad en dankte zij vurig, en zij dacht aan haar strijd van eergisteren en al de kleine kibbelarijen, die zij met hem gehad had, wanneer hij niet wou zooals zij; en met heete tranen bad zij om vergeving en beloofde zich zelf te zullen veranderen, geheel en al te zullen veranderen!

De conrector had Doortje's lamp op de tafel in de gang gezet, hij had zijn viool gehaald en liep nu vroolijk te spelen, en wat hij speelde was een weerklank van wat in zijn ziel omging, want hij voelde zich zoo vrij als een vogel in de lucht, omdat hij tot een besluit was gekomen, « tot een goed besluit », zooals hij bij zich zelf zei. De last, die hem bezwaard had, was van hem afgenomen, alles wat duisterter geweest was, lag nu helder voor hem, en tot ver in de toekomst zag hij niets dan helderen zonneschijn.

In 't eerst was 't precies geweest, alsof zijn oude viool verschrok van hetgeen van haar verlangd werd; zij wist wel, dat hij soms vroolijk kon wezen, maar zóó vroolijk, dat was haar nog nooit voorgekomen, dat kon zij niet begrijpen, en zij begon te stotteren, juist als Doortje; maar nu was hij het met haar eens geworden, precies als met Doortje, en nu ging het er op los met een vaart; en het werd een gejuich en een gejubel in het oude conrectors huis alsof het vandaag al bruiloft was.

Toen hij nu zoo onder 't op en neerloopen bij de huisdeur kwam, werd de deur geopend. Stientje trad binnen, maar deed een stap achterwaarts bij het hooren van dat vroolijk leven, en de conrector bleef in de open deur staan en speelde over de straat heen — wat kondu hem de menschen schelen? — en speelde zijn wijsje uit, nam toen zijn viool onder de kin weg en zei lachend:

— Wat? schrikt ge voor me, Stientje? — Kom maar binnen, kind, we zijn vandaag buitengewoon vroolijk.

— Dat zie ik, zei Stientje; maar waar is Doortje?

— Dat weet ik niet, zei de conrector, maar ze zal wel komen, en daarbij keek hij haar zoo vroolijk en uitdagend aan, alsof hij de geheele wereld aan een touwtje had en maar behoefde te trekken, om de menschen te laten dansen.

— Mijnheer, zei Stientje, angstig bij het zien der vreemde handeling van den conrector, ze is toch niet bij u vandaan gegaan?

— Drommels, neen, riep hij uit, weggegaan? — Neen, ze blijft hier voor altijd! — Maar wat scheet u? zei hij en kwam een beetje tot bezinning, ge ziet er zoo gejaagd en ontdaan uit!

— Heere God, mijnheer, weet u dan niet...

— Ik weet van niets, ik kom daar net thuis; maar iets weet ik toch, en dat...

— Heeft u dan niets van het ongeluk gehoord?

— Wat voor een ongeluk?

— Dat Zijn Doorluchtigheid zich zoo vreeselijk bezeerd heeft?

— Wat, wat, riep de conrector met een diepe stem en pakte Stientje bij den schouder, bezeerd? — Onze hertog?

— Ja, maar de dokter zei — Goddank! — dat het niet gevaarlijk was, en dat de schrik het ergste is.

— Wat is het dan toch? zei de conrector, eenigszins verlicht, vertel het me toch eens!

— Ja, weet u, mijnheer, — mijn hemel, waar blijft Doortje toch?

Daar kwam Doortje heel bedaard de trap af:

— Goeden avond, Stientje, en ze ging den conrector z'n kamer binnen, stak de lamp op en ging in den hoek tusschen de kachel en de klok zitten.

— Verbeeld u eens, Doortje, zei de conrector, de hertog heeft een ongeluk gehad.

— Ja, zei Stientje, het had erg kunnen afloopen. — Vanmiddag tegen tweeën zou de jonge hertog uit Schwerin komen, en Zijn Doorluchtigheid was hem te gemoet gereden tot dicht bij « De Denneboom ». — Toen de hertog uit Schwerin daar was gekomen, stapte hij uit zijn rijtuig en ging naast onzen hertog zitten, en Jochem Beunhaas, die eens aan den koetsier uit Schwerin wilde toonen wat hij kon, zette de paarden aan en rende de poort binnen, zoo gauw als maar eenigszins mogelijk was, Wilhelm en Fleischfreter voorbij, en toen hij bij ons aan den hoek kwam — ik stond juist in de deur — wilde hij een korten draai nemen, het rijtuig rijdt tegen de stoep aan, de spil van het achterwiel breekt, en daar ligt de boel.

(Wordt voortgezet.)